

ЗД „БУЛ ИНС“ АД

ГОДИШЕН ОТЧЕТ
2023

бул инс
insurance company

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

ГОДИШЕН ФИНАСОВ ОТЧЕТ

ЗД „БУЛ ИНС“ АД

31 декември 2023

Уважаеми акционери на ЗД „БУЛ ИНС“ АД,

За поредна година отчитаме резултати, които не биха били възможни без подкрепата и доверието, което ни оказвате! Изминалата 2023 година ни сблъска с редица предизвикателства – вътрешни и международни, с които трябваше да се съобразим, да се адаптираме и да продължим по пътя към постигането на нашите стратегически цели.

В този доклад ви предоставяме подробна информация за финансовите резултати на дружеството, както и анализ на проблемите, пред които се изправихме през 2023 година и предизвикателствата на застрахователния и финансовия пазар, регулаторните промени, икономическата среда у нас и по света.

❖ Финансови резултати

През 2023 година постигнахме стабилни финансови резултати благодарение на нашите амбициозни инициативи и фокуса върху силните ни страни и иновациите. Брутните записани премии продължиха да нарастват, а рентабилността на активите ни се подобри. Управлението на риска и оперативната ефективност също бяха ключови фактори на успеха.

❖ Глобални и местни предизвикателства

Отчетната 2023 година беше изпълнена с предизвикателства, които се отразиха на икономическата и финансова среда както в България, така и в света, сред тях:

- Глобалният растеж се забави от 6% през 2021 г., 3,4% през 2022 г. до 2,9% през 2023 г. Глобалната инфлация продължи да спада - от 8,8 % през 2022 г. до 6,6 % през 2023 г. , очаква се да бъде 5,8% през 2024 г., което обаче е доста над нивата преди пандемията (3,5 %). Причините за ниския растеж са повишените лихвени проценти от централните банки, целящи борба с инфлацията, продължаващата война в Украйна и бавното икономическа възстановяване в Китай след пандемията.
- Геополитическите напрежения и през 2023 година продължиха да въздействат на световната икономика и международните финанси. Застрахователният сектор понася негативните ефекти посредством отраженията на нестабилността върху търговията, инвестициите и финансовите пазари.
- Все по-разрушителните климатичните промени и природни бедствия като наводнения, бури, градушки и горски пожари предизвикват сериозни загуби в глобалното застраховане. Застрахователните компании започват задълбочено да осмислят и включват климатичните рискове в плановете и прогнозите си, както и да отчитат своето въздействие върху околната среда и обществото.
- Българските застрахователни компании трябва да отчитат културните и социалните особености на местния пазар, предпочитанията и поведението на клиентите. Българският застрахователен пазар е силно конкурентен, с множество играчи, които се борят за дял от относително малък пазар. Компаниите търсят продукти и услуги, които да ги отличават от конкурентите, за да привличат и задържат клиенти. Големият брой компании, опериращи в общото застраховане и в сегмента на „Гражданска отговорност“ влияе на рентабилността, и през 2023 г. се наблюдаваха,

макар и изолирани случаи на нелогично и антипазарно поведение.

- Дигитализацията и технологичните иновации в застраховането целят постигане на конкурентоспособност чрез по-добро обслужване, автоматизация на процесите и усъвършенстване анализа и управлението на риска.
- Застрахователните дружества в България работят в условията на комплексни и специфични регулаторни изисквания и продължаващи промени. Застрахователите трябва да се адаптират към новите регулации – към повишените капиталови изисквания, измененията на правилата за отчетност и допълнителните изисквания за прозрачност. Международният стандарт за финансово отчитане 17 "Застрахователни договори" влиза в сила за настоящата отчетна година и е насочен към подобряване на отчетността и прозрачността в застрахователния сектор. Той въвежда нов модел за оценка на застрахователните договори с текущо актуализиране на паричните потоци и отчитане на печалбите през времето на действие на застрахователния договор. Това позволява по-реалистично и точно представяне на финансовите резултати и задължения на застрахователните компании. Основната цел на МСФО 17 е да предостави на инвеститорите и другите заинтересовани страни по-добра и по-сравнима информация за финансовото състояние и резултатите на застрахователите, като по този начин подобрява прозрачността на финансовите отчети.

В условията на икономически и социални предизвикателства ЗД „БУЛ ИНС“ АД продължава да постига устойчив растеж и се утвърждава като една от водещите общозастрахователни компании в България. Ефективността, стабилността и гъвкавостта, демонстрирани през 2023 година отново потвърждават устойчивостта и адаптивността на бизнес модела на компанията и подчертават правилността на оперативните решения и стратегическия избор на компанията.

Съвет на директорите:

Председател на СД – Петрозар Николов Петков

Член на СД и изпълнителен директор – Стоян Станимиров Проданов

Член на СД и изпълнителен директор – Крум Димитров Крумов

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с разпоредбите на чл.39 от Закона за счетоводството, изискванията на Търговския закон и дава информация за важните събития, настъпили през 2023 година, като са взети под внимание основните показатели на дейността, съпроводени със съответните анализи и изводи. Очертани са основните тенденции в развитието на Дружеството, описани са основните рискове и несигурности.

Отговорност на ръководството

Ръководството потвърждава, че при изготвянето на финансовия отчет за 2023 година е прилагана адекватна счетоводна политика и той е изготвен въз основа на принципа на действащо предприятие.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗД "БУЛ ИНС" АД

ЗД "БУЛ ИНС" АД (Дружеството, Компанията) е застрахователно акционерно дружество, учредено на 31 август 1995г., в Република България с решение на Софийски градски съд по фирмено дело 14239/1995 г., което оперира като лицензиран застраховател от 16 юли 1998г. Седалището и адресът на управление на Дружеството са в гр. София, бул. „Джеймс Баучер“ № 87.

Дружеството притежава следните лицензи за извършване на своята дейност:

Дата	Протокол / решение	Вид застраховка
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Злополука
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Товари по време на превоз
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Други щети на имущество
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Обща гражданска отговорност
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Гражданска отговорност за МПС
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Помощ при пътуване
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Разни финансови загуби
16.07.1998	Протокол № 13 на НСЗ	Пожар и природни бедствия
24.04.2000	Решение № В-12 на ДЗН	Заболяване
26.05.2001	Решение № В-28 на АНЗХ	Кредити
15.11.2006	Решение № 1109-ОЗ допълнителен лиценз за застраховка по раздел II, буква „А“ т. 10.1 от Приложение № 1 към КЗ – „Всяка отговорност за вреди, възникваща при използването на сухопътни моторни превозни средства“	Гражданска отговорност за МПС

03.11.2009	Решение № 903-ОЗ	Плавателни съдове
03.11.2009	Решение № 903-ОЗ	Гражданска отговорност за плавателни съдове
24.02.2011	Решение № 147-ОЗ	Летателни апарати
24.02.2011	Решение № 147-ОЗ	Гражданска отговорност за летателни апарати
08.02.2018	Решение № 149-ОЗ	Релсови превозни средства
08.02.2018	Решение № 149-ОЗ	Гаранции

Дружеството има едностепенна система на управление – Съвет на директорите в състав към 31.12.2023г.:

Председател на Съвета на директорите	Петрозар Петков
Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите	Стоян Проданов
Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите	Крум Крумов

Дружеството се представлява заедно от Изпълнителните директори Стоян Проданов и Крум Крумов.

Средно-списъчният брой на персонала към 31 декември 2023 г. е 219 служители, от които 111 са жени и 108 са мъже, напуснали през годината са 38, а новоназначени са 37. Към 31.12.2023 дружеството работи със 140 агенти, а броят на брокерите, предлагащи наши застрахователни продукти е 276.

Посредническата мрежа на Дружеството през 2023 година е съставена от:

- 40 Генерални агенции в страната;
- 14 Генерални агенции в гр. София.

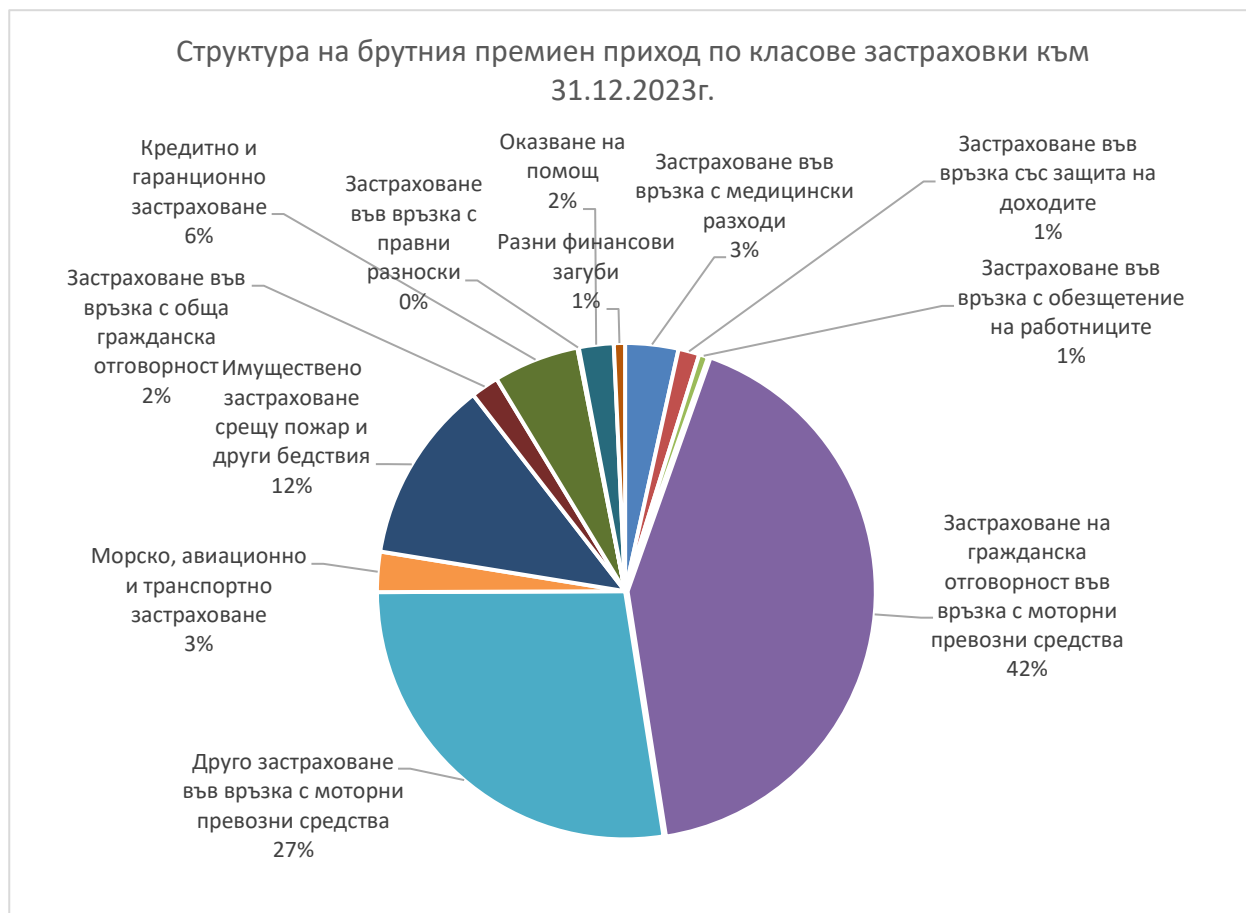
Регистрираният капитал на Дружеството към 31 декември 2023г. се състои от 4,458,000 броя безналични поименни акции, всяка с номинална стойност 10 лева. Всяка акция дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, пропорционален на номиналната стойност на акцията.

II. ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

Въз основа на данните от Комисията за финансов надзор, за 2023 година са регистрирани рекордните 3 656 650 хил. лева от брутни премии в общото застраховане, с което се постига ръст от 22% в сравнение с 2022 година.

За единадесета поредна година браншът инкасира увеличение на приходите от общо застраховане в Република България. Най-голям дял – 70% от брутния премиен приход, реализиран в сектора, заемат автомобилните застраховки: застраховка „Сухопътни превозни средства(без релсови превозни средства)“ – „Автокаска“ и задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, като този дял бележи ръст спрямо предходната година.

Структурата на brutния премиен приход по видове застраховки към 31.12.2023 г. на лицензираните застрахователи в страната е разпределен по следния начин:

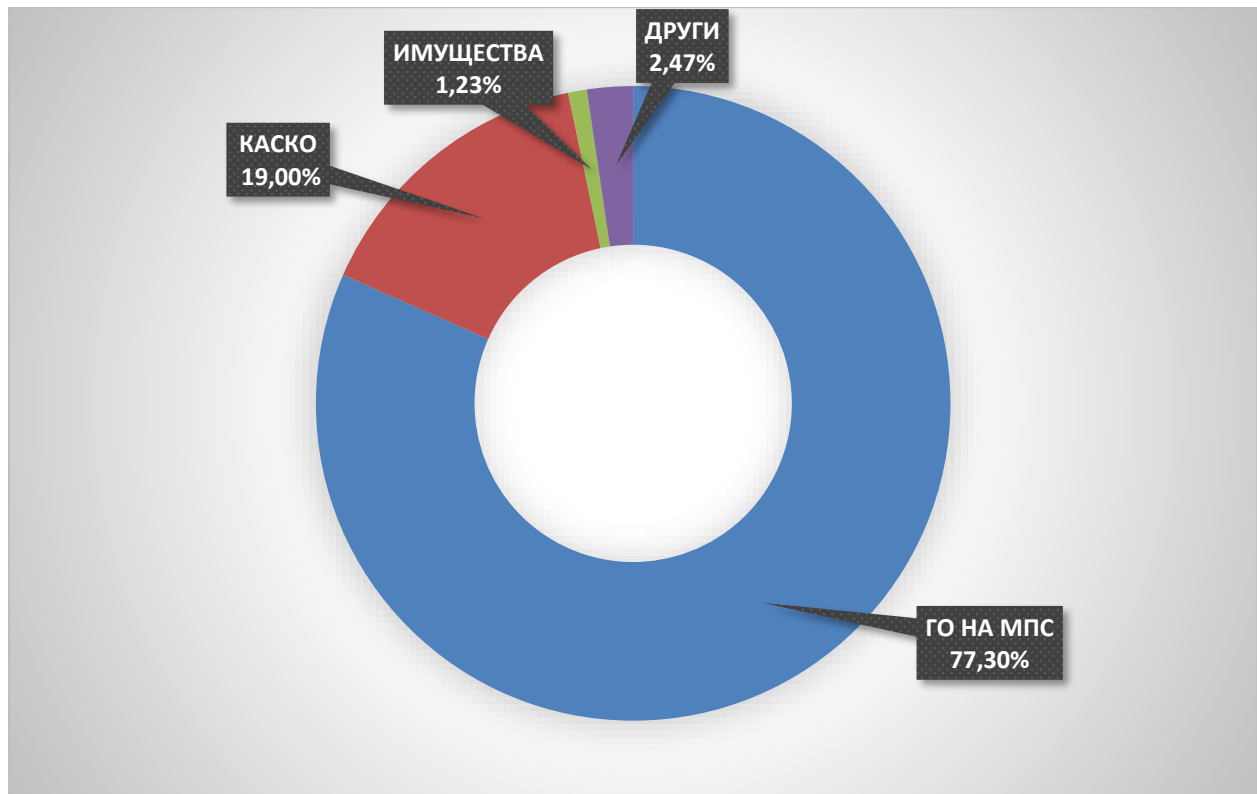
Както беше отчетено по-горе, през 2023 година на пазара по общото застраховане най-голям дял от brutния премиен приход, заемат автомобилните застраховки: застраховка „Сухопътни превозни средства(без релсови превозни средства)“ – „Автокаско“ и задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите със 70%, следвани от имуществените застраховки с дял 12%.

На база премиен приход по дейност в Република България десетте най-големи компании в областта на общото застраховане у нас управляват 85,76% от пазара.

Brutният премиен приход, реализиран от Дружеството през изминалата 2023 година, възлиза на 218 102 хил. лева. В сравнение с 2022 година – 180 449 хил. лева това представлява ръст от 20.87%. Пазарният дял за Дружеството бележи лек спад от 6.76% за 2022 година на 5.6% за 2023 година на база дейност извършвана, както на територията на страната, така и извън нея, като това отрежда девета позиция на Дружеството сред застрахователите.

Структурата на brutния премиен приход по видове застраховки към 31.12.2023г. на Дружеството е разпределен по следния начин: 77% застраховки "Гражданска отговорност" на автомобилистите, 19% Автокаско и 4% други застраховки.

Структурата на brutния премиен приход по видове застраховки към 31.12.2023г. на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е разпределен по следния начин:

Въпреки острата конкуренция и динамична икономическа обстановка, дружеството продължава да реализира успешна диверсификация на портфейла като развива със значителни темпове и останалите линии бизнес като „Злополука“, „Гаранции“, „Помощ при пътуване“, „Товари по време на превоз“.

Конкретните стойности на brutния премиен приход и съответния дял, който имат в портфейла на ЗД „БУЛ ИНС“ АД са, както следва:

ВИДОВЕ И ПОДВИДОВЕ ЗАСТРАХОВКИ	БРУТЕН ПРЕМИЕН ПРИХОД				ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ			
	2021	2022	2023	ОБЩО	2021	2022	2023	ОБЩО
"ЗЛОПОЛУКА"	513 841	584 192	721 371	1 819 404	0.29%	0.32%	0.33%	0.32%
СУХОПЪТНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА,	29 102 561	34 604 567	41 436 973	105 144 101	16.35%	19.18%	19.00%	18.24%
ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ	893 438	-85 300	0	808 138	0.50%	-0.05%	0.00%	0.14%
ПЛАВАТЕЛНИ СЪДОВЕ	31 430	40 408	553 025	624 863	0.02%	0.02%	0.25%	0.11%
ТОВАРИ ПО ВРЕМЕ НА ПРЕВОЗ	23 514	53 752	73 710	150 976	0.01%	0.03%	0.03%	0.03%
"ПОЖАР" И "ПРИРОДНИ БЕДСТВИЯ"	129 001	76 993	95 612	301 606	0.07%	0.04%	0.04%	0.05%
"ЩЕТИ НА ИМУЩЕСТВО"	1 811 052	2 351 138	2 587 319	6 749 509	1.02%	1.30%	1.19%	1.17%
ГО, СВЪРЗАНА С ПРИТЕЖАВАНЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА МПС	139 295 554	140 538 357	168 591 975	448 425 886	78.24%	77.88%	77.30%	77.77%
ГО, СВЪРЗАНА С ПРИТЕЖАВАНЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ	3 587 924	-922 705	0	2 665 219	2.02%	-0.51%	0.00%	0.46%
ГО, СВЪРЗАНА С ПРИТЕЖАВАНЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ПЛАВАТЕЛНИ СЪДОВЕ	2 316	4 426	3 423	10 165	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
"ОБЩА ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ"	1 009 901	1 022 804	1 251 408	3 284 113	0.57%	0.57%	0.57%	0.57%
ГАРАНЦИИ	177 513	346 758	376 245	900 516	0.10%	0.19%	0.17%	0.16%
РАЗНИ ФИНАНСОВИ ЗАГУБИ	163 767	189 023	219 817	572 607	0.09%	0.10%	0.10%	0.10%
ПОМОЩ ПРИ ПЪТУВАНЕ	1 292 562	1 644 296	2 191 181	5 128 039	0.73%	0.91%	1.00%	0.89%
ОБЩО:	178 036 395	180 450 731	218 104 081	576 585 141	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

По отношение на задължителната „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, конкуренцията и тарифните ставки са факторите, които играят важна роля за разпределението на пазара. През 2023 година поради повишаването на тарифните ставки, високата конкуренция и турбулентна икономическа обстановка, пазарът реализира ръст от 22% спрямо 2022 година.

Премийният приход на Дружеството по задължителната застраховка Гражданска отговорност на автомобилистите за 2023 година е в размер на 168 592 хил. лева, което е увеличение с 28 054 хил. лева, спрямо предходната година или 19.96% повече. В този клас застраховки ЗД „БУЛ ИНС“ АД се нареди на 4 място на пазара, като brutният премиен приход по задължителната застраховка представлява 77,30% от общия премиен приход на Дружеството.

Застраховката „Автокаско“ формира 19,00% от brutния премиен приход на Дружеството с 41 437 хил. лева или с 6 832 хил. лева повече от 2022 година, което представлява ръст от 19.74%.

На трето място в портфейла, за тази година с ръст от общо 10.49% за 2023 година, се заема от имуществените застраховки. Дружеството инкасира премиен приход по имущественото застраховане за изтеклата година в размер на 2 683 хил. лева, което представлява 1,23% от brutния премиен приход.

Четвърто място заема застраховката „Помощ при пътуване“, по която са записани премии в размер на 2 191 хил. лева или 1.00% от brutния премиен приход на Дружеството с ръст от цели 33.26% спрямо предходната 2022г.

На пето място се нарежда застраховката „Обща гражданска отговорност“, по която са записани премии в размер на 1 251 хил. лева или 0.57% от brutния премиен приход на Дружеството с ръст от 22.35% спрямо предходната 2022г.

Описаните по-горе застрахователни продукти представляват 98,69% от brutния премиен приход на ЗД „БУЛ ИНС“ АД за 2023 година. Всички останали като Морско застраховане, Карго, Професионални отговорности, Финансови рискове и други представляват по-малко от 1,5% от премиения приход на Дружеството и не са предмет на разглеждане поради незначителният им дял.

Изплатените застрахователни обезщетения за 2023 година възлязоха на 115 032 хил. лева и в сравнение с 2022 година (99 725 хил. лева) са с 15,35% повече. Изплатените щети по застраховки „КАСКО“ на МПС и „Гражданска отговорност“ на автомобилистите представляваха 97.61% от общата сума на изплатените обезщетения.

За застраховка „КАСКО“ на МПС при събрани премии 41 437 хил. лева са изплатени щети за 21 270 хил. лева, а за „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при събрани премии в размер на 168 592 хил. лева дружеството е изплатило щети за 91 009 хил. лева. Въпреки това Дружеството продължава да обръща все по-голямо внимание на дейността по уреждане на застрахователни претенции, като заделя допълнително човешки и финансови ресурси.

Сумата на пасива за остатъчно покритие и възникнали щети през 2023 година възлиза на 317 455 хил. лева. Периодично отговорният актюер на Дружеството прави оценка дали общо формираните резерви са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания.

При оценката за адекватност на резервите се взимат под внимание паричните потоци, насочени за плащане на обезщетения, парични потоци, генерирани от събрани премии, изплатени комисиони. Размерът на заделените резерви към 31.12.2023 г. е определен според изискванията на Наредба №53 от 23.12.2016 г. (обн. ДВ. бр. 6 от 19 януари 2017г.), за реда и методиката за образуване на техническите резерви.

Периодично актюерът на Дружеството, лицензиран от Комисията по финансов надзор, прави оценка дали общо формираните резерви са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания. В случай че, оценката показва отклонение от най-добрата прогнозна оценка на техническите резерви се изследват причините за тези отклонения и се предприемат мерки за отстраняването им в бъдеще. При направената оценка в края 2023 год. не се установяват съществени отклонения при най-добрата прогнозна оценка на резервите.

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно формирането, признаването и оценяването на застрахователните резерви. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството.

Собствените средства на Дружеството към 31.12.2023г., включващи акционерния капитал, общите резерви на Дружеството и неразпределената печалба от минали години, възлизат на 64 052 хил. лева.

Минималното капиталово изискване е минималният размер, на който трябва да се равняват допустимите основни собствени средства на застрахователя, а капиталовото изискване за платежоспособност отговаря на стойността под риск на основните собствени средства на застрахователя.

Към 31.12.2023г. Дружеството има коефициент на покритие на капиталовото изискване за платежоспособност 155% и коефициент на покритие на минималното капиталово изискване за платежоспособност 581% по предварителни данни.

ЗД „БУЛ ИНС“ АД приключи годината към 31.12.2023г. с положителен финансов резултат, отчитайки печалба, нетна от данъци, в размер на 268 хил. лева.

III. ПРЕЗАСТРАХОВАТЕЛНА ПРОГРАМА

През 2023 година презастрахователната програма бе насочена към разумно и предвидливо управление на рисковете, водещи до високи загуби или неподлежащи на управление със собствени усилия и инструменти. Всички презастрахователни договори на Дружеството са пласирани на Лондонския застрахователен пазар, чрез водещи брокери, при първокласни презастрахователни компании, с дългосрочен кредитен рейтинг поне "А-", съгласно класификациите на международните рейтингови агенции.

IV. ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ

Глобалните финансови пазари бяха белязани от значителна волатилност през 2023 година под влиянието на геополитическите напрежения и икономическата несигурност, свързана с инфлацията. Това наложи застрахователните компании да прилагат по-консервативни и диверсифицирани инвестиционни стратегии, за да управляват рисковете и да запазят стабилността на своите портфейли.

1. Цели, съдържание и ограничения

Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД определя инвестиционната политика на Дружеството в съответствие с Кодекса за застраховането (КЗ) и вътрешно-устройствените

си актове, регламентиращи принципите, целите, стратегиите и отговорностите по отношение на формирането и оценката на инвестициите.

Инвестиционната политика на Дружеството трябва да осигурява адекватна ликвидност за обслужване на ангажиментите, за плащане на щети и да поддържа приемливо ниво на риск на инвестираните средства. В тази връзка Дружеството се съобразява с агрегирания размер на инвестициите за диверсификация на активите, следващ принципа на предпазливост. В своята съвкупност инвестициите отговарят на правилата за териториално разпределение и валутно съответствие. Политиката на Дружеството не предвижда допълнителни ограничения.

Инвестиционната политика на Дружеството има за цел да формира портфейл, отразяващ следните приоритети: сигурност, ликвидност, доходност. През годината се извършваше текущ мониторинг и ребалансиране на портфейла в съответствие с нововъзникнали обстоятелства и промени на инвестиционната среда.

2. Инвестиционна стратегия

Дружеството се придържа към балансирана консервативна стратегия на инвестициите. Тази стратегия поставя акцента върху сигурността на инвестициите. Сигурността на инвестицията се измерва с риска от неплащане на емитентите, забавяне в плащането и неблагоприятна промяна на пазарната цена. Поради тази причина инвестиционният портфейл включва дългови ценни книжа, издадени от правителството на Република България и правителствата на страни-членки на Европейския съюз с изрядни публични финанси; акции и дългови ценни книжа, емитирани от търговски дружества, които не са финансови предприятия; банкови депозити в първокласни местни банки.

Инвестиционната стратегия на Дружеството не допуска инвестирането в ценни книжа, които целят постигането на ливъридж, тъй като в този случай поеманият финансов риск е неограничен и е възможно да настъпят загуби, които са по-големи от инвестираните средства. Деривативи могат да се прилагат само за хеджиране на риска, през 2023 година в Дружеството не са използвани деривативни инструменти.

Промените в глобалната икономика и финансовите пазари през 2023 г. наложиха на дружеството да адаптира своята инвестиционна стратегия и да прилага по-гъвкав подход за управление на своите портфейли. Това включваше постигането на баланс между риск и доходност, като същевременно се отчитат глобалните макроикономически условия и специфичните потребности на застрахователния сектор. Застрахователната компания прилага консервативен подход при инвестирането на застрахователните резерви, а именно предпазливост и избягване на риска, както и поддържане на висока ликвидност. През 2023 г. централните банки продължиха да повишават лихвените проценти, за да контролират инфлацията, което доведе до повишени разходи на капитал и намалена ликвидност на пазарите. Високите лихвени проценти направиха облигациите по-привлекателни за инвеститорите, което повлия на портфейла на застрахователното дружество.

3. Управление на инвестиционния портфейл.

Дружеството провежда активна политика за управление на инвестиционния портфейл. По отношение на техниката за управление инвестиционният портфейл се разделя условно на две основни части:

- Държани до падеж банкови депозити и ДЦК. Тази част от портфейла осигурява непосредствената ликвидност на активите на Дружеството. Средствата към тази част от портфейла се инвестират предимно в банкови депозити с подходяща падежна структура. Частта от инвестициите, които са под формата на пари по разплащателни сметки и на каса, се причислява към тази група. Този инвестиционен пакет се управлява директно от Дружеството, както и от управляващи дружества.
- Държани за търгуване инвестиционни инструменти. Втората част от инвестиционния портфейл се състои от ДЦК, корпоративни ценни книжа и акции. Тя се управлява от управляващи дружества (банки и небанкови финансови институции, получили лиценз за извършване на дейност като управляващи дружества в страната и в чужбина), съгласно договори за управление на индивидуален инвестиционен портфейл от ценни книжа и пари. За целите на диверсификацията инвестиционният портфейл се управлява от няколко управляващи дружества, което води до конкуренция и стремеж към по-добри резултати по отношение на управляваните инвестиционни портфейли.

4. Структура на портфейла към 31 декември 2023 г.

Инвестиционната дейност на ЗД „БУЛ ИНС“ АД през изтеклата 2023 година протече в условията на растящи лихвени нива на пазара на основните валути – долари, евро и лева, в които са пласирани инвестициите на Дружеството. Общата сума на инвестициите към края на 2023 година възлезе на 112 040 хил.лева или с 30 366 хил. лева повече в сравнение с предходния период.

Основна част от застрахователните резерви и свободните собствени средства се инвестираха в банкови депозити, ДЦК, корпоративни облигации и акции. Най-големи средства са насочени под формата на корпоративни облигации и депозити в банки с най-високия кредитен рейтинг, опериращи в страната ни. Сроковете на банковите депозити са съобразени с реалните нужди на ЗД „БУЛ ИНС“ АД за своевременно плащане на обезщетения по договори с клиенти и услуги към контрагенти.

Високата волатилност на финансовите пазари доведе до решение за намаляване на дела на акциите в портфейла на дружеството и увеличаване дела на облигациите и ДЦК. Инвестициите в корпоративни облигации са в размер на 47 682 хил. лева или 26 505 хил. лева повече спрямо 2022 г., а тези в акции – 3 хил. лева или 28 124 хил. лева по-малко спрямо предходната година. Вложените в държавни ценни книжа са 8 525 хил. лева.

Промяната в структурата и състава на инвестиционния портфейл на ЗД „БУЛ ИНС“ АД се отрази в положителен финансов резултат от тази дейност и в подобрени позиции за

целите на оценяването на инвестициите от страна на европейската директива за застраховането Платежоспособност II.

V. СТРУКТУРА НА ДРУЖЕСТВОТО И КАДРОВА ПОЛИТИКА

През 2023 година Дружеството продължи да развива своята дейност съгласно изискванията на Платежоспособност 2 и Международния стандарт за финансово отчитане 17 "Застрахователни договори". В структурата на дружеството има обособени генерални агенции и посредници в София и регионите на страната.

Посредническата мрежа на ЗД „БУЛ ИНС“ АД през 2023 година включва:

- 40 Генерални агенции (клонове) в страната;
- 14 Генерални агенции в гр. София.

Работещите за ЗД „БУЛ ИНС“ АД застрахователни посредници са 416, от които:

- Застрахователните договори с агенти в края на 2023 година със ЗД „БУЛ ИНС“ АД са 140 застрахователни агента.
- Застрахователните договори с брокери в края на 2023 година със ЗД „БУЛ ИНС“ АД са 276.

VI. ПОЛИТИКА НА РЪКОВОДСТВОТО ПО ОТНОШЕНИЕ УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

През 2023 година Дружеството продължава поддържането на въведената преди години система за управление на риска в съответствие с Кодекса за застраховането и Директивата Платежоспособност II. Системата е ефективна и е добре интегрирана в

организационната структура и процесите за вземане на решения в Дружеството. Системата за управление на риска обхваща рисковете, които се включват в изчислението на капиталовото изискване за платежоспособност и обхваща следните области:

1. подписваческа дейност и образуване на технически резерви;
2. управление на активите и пасивите;
3. инвестиции и по-конкретно деривати и други подобни задължения;
4. управление на риска в областта на ликвидността и концентрацията;
5. управление на оперативния риск;
6. презастраховане и други техники за намаляване на риска;

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Дружеството е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните. Спецификата при управлението на финансовия портфейли на Дружеството извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

1. Анализ на пазарния риск

Всички търгуеми финансови инструменти са изложени на пазарен риск, който представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Финансовите инструменти се оценяват по справедлива стойност и всички промени в пазарните условия се отразяват директно в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Притежаваните от Дружеството финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. Експозициите към пазарен риск се управляват в съответствие с утвърдените лимити, съобразени с изискванията на застрахователното законодателство. За намаляване на пазарния риск Дружеството се стреми максимално да диверсифицира инвестициите в портфейла спрямо определен икономически сектор, икономическа структура или емитент.

Съветът на директорите и инвестиционния комитет разработват и извършват прегледи на инвестиционната стратегия на ЗД „БУЛ ИНС“ АД като вземат предвид финансовата среда и микроикономическите фактори, нивото на платежоспособност на Дружеството, и неговата експозиция на съществени рискове. Инвестиционната стратегия обхваща различни времеви хоризонти (краткосрочни и дългосрочни) и съставлява част от документацията на бизнес стратегията на ЗД „БУЛ ИНС“ АД.

За периода от създаване на Дружеството до 31.12.2023 г., предвид характера, структурата и обема на инвестициите, не е преценено като необходими и целесъобразно извършването на хеджиране на риска.

2. Валутен риск

Дружеството е изложено на валутен риск при сключването на сделки в чуждестранни валути, сред които евро и щатски долар. Сделките основно са деноминирани в български лева, евро и долари. Към датата на приемане на финансовия отчет в България продължава да е налице валутен борд, в резултат на който лева има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск, спрямо еврото. Такъв риск би възникнал при промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583 лв., за което Дружеството не разполага с информация.

За да намали валутния риск, Дружеството следи паричните потоци, които не са в български лева. Политиката по управление на валутния риск е да не се извършват значителни операции и да не се поддържат отворени позиции в чуждестранна валута, различна от евро, поради което и нетните валутни курсови разлики са незначителни.

3. Лихвен риск

Дружеството не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите на Дружеството не са изложени на лихвен риск.

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите на Дружеството. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Дружеството спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути.

4. Ценови риск

Основният ценови риск, на който е изложено Дружеството е свързан с инвестициите в капиталови ценни книжа. Справедливата стойност на тези финансови инструменти се влияе от промени в пазарните равнища на съответните ценни книжа, което от своя страна рефлектира върху доходността на Дружеството. Анализът на чувствителността се основава на анализ на дневното и годишно стандартно отклонение на Дружеството съпоставен с дневното и годишно стандартно отклонение на доходността на инвестиция в основния борсов индекс SOFIX.

5. Анализ на кредитния риск

При управление на кредитния риск Дружеството наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти. При наблюдението на рисковата експозиция се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти. Дружеството осъществява управлението на риска като оперира само с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг и когато е необходимо изисква обезпечения.

Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета.

Лимитите за поемане на кредитен риск се определят от ФУР съвместно с Висшето Ръководство въз основа на склонността за поемане на риск на Дружеството и се одобряват от Комитета по управление на риска. Лимитите се преразглеждат от Комитета по управление на риска най-малко веднъж годишно, като се вземат предвид промени в пазарните условия, промени на фирмената стратегия или други събития, които може да наложат промяна на лимитите.

Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са обезценявани през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка, включително и тези, които са с настъпил падеж. Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

6. Анализ на ликвиден риск

Дружеството следва задълженията за ликвидност произтичащи от Наредба №51 от 28 Април 2016 г. за собствените средства и за изискванията за платежоспособност на застрахователите, презастрахователите и групите застрахователи и презастрахователи.

Краткосрочната ликвидност, или управлението на парите в брой (cash management), покрива текущите оперативни задължения при нормални или нормално очаквани икономически условия. В дългосрочен план ликвидността се определя като се вземе предвид възможността за настъпване на неочаквани или потенциално негативни икономически събития, при които активите не биха могли да се реализират по тяхната текуща пазарна стойност.

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Дружеството, като се предприемат и активни действия като поддържане на краткосрочни депозити до 3 месеца.

Върху ликвидността на Дружеството се извършва ежедневно наблюдение на изходящите и входящи парични потоци.

VII. ИНФОРМАЦИЯ, ИЗИСКВАНА ПО РЕДА НА ЧЛ.187 И 247 ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

- 1. Броят и номиналната стойност на придобитите и прехвърлените през годината акции, частта от капитала, която те представляват, както и цената, по която е станало придобиването или прехвърлянето, основанието за придобиванията, извършени през годината; броят и номиналната стойност на притежаваните акции и частта от капитала, която те представляват;**

Дружеството не е придобивало собствени акции през отчетния период.

- 2. Възнагражденията, получени общо през 2023 година от членовете на СД, заедно с разходите за осигуровки върху тях възлизат на 2 294 хил. лева.**

3. Придобитите, притежаваните и прехвърлените от членовете на СД през годината акции и облигации на дружеството и правата на членовете на СД да придобиват акции и облигации на дружеството;

Членовете на СД не притежават и не са придобивали през 2023 година акции от капитала на Дружеството.

4. Участието на членовете на съветите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети;

- Петрозар Петков – няма други участия;
- Стоян Проданов - управител и собственик на 66% от капитала на АПС БЮДЖЕТКОНСУЛТИНГ ООД;
- Крум Крумов – няма други участия.

5. Договорите по чл. 240б, сключени през годината;

През отчетния период членовете на Съвета на директорите или свързани с тях лица не са сключвали с Дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия.

През отчетния период Дружеството не е извършвало научно-изследователска и развойна дейност.

VIII. ЗНАЧИМИ СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ ПРЕЗ 2024 Г. И СЛЕД ДАТАТА НА СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

След началото на 2023 година се наблюдават събития, които влияят негативно върху застрахователната дейност. Освен войната в Украйна, продължава и започналият през октомври 2023 г. конфликт в ивицата Газа.

IX. ВЕРОЯТНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ДРУЖЕСТВОТО

Нашите очаквания за 2024 година се формират, отчитайки:

- Икономически растеж на българската икономика, по-малък от предварителните очаквания заради външни кризи и инфлационен натиск;
- Нарастване на brutните премиерни приходи за българския застрахователен пазар, в резултат на повишеното доверие в сектора и икономиката като цяло;
- Запазване на структурата на застраховането в Република България;
- Повишаване на ефективността на ЗД „БУЛ ИНС“ АД в основния за Дружеството бизнес - автомобилното застраховане;
- Запазване на дела на ЗД „БУЛ ИНС“ АД в застрахователните премии и лидерски позиции в застраховките „Гражданска отговорност“ и „Каско“;

- Реализиране на положителен финансов резултат и подобряване на пруденциалните показатели.

Изпълнителен директор – Стоян Станимиров Проданов

Изпълнителен директор – Крум Димитров Крумов

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Във връзка с изискванията на чл. 40 от Закона за счетоводството и съгласно чл. 100н, ал. 8 от ЗППЦК ЗД „БУЛ ИНС“ АД представя настоящата декларация за корпоративно управление като неразделна част от Годишния доклад за дейността.

Настоящата декларация за корпоративно управление се основава на определените от българското законодателство принципи и норми за добро корпоративно управление посредством разпоредбите на Националния кодекс за корпоративно управление, Кодекса за застраховането, Търговския закон, Закона за публично предлагане на ценни книжа, Закона за счетоводството, Закона за независим финансов одит и други закони и подзаконови актове и международно признати стандарти.

Стратегическите цели на корпоративното управление са:

- равноправно третиране на всички акционери, гарантиране и защита на техните права;
- подобряване нивото на информационна обезпеченост на акционерите и прозрачност;
- постигане на прозрачност и публичност на процесите по предоставяне на информация от страна на дружеството;
- осигуряване на механизъм за добро управление на дружеството от страна на управителните органи и
- възможност за ефективен надзор върху управлението от страна на акционерите и регулаторните органи.

Като резултат от прилагане принципите на корпоративното управление е балансираното взаимодействие между акционерите, ръководството и заинтересованите лица.

Декларацията за корпоративно управление съдържа в себе си:

1. информация относно спазване по целесъобразност от страна на ЗД „БУЛ ИНС“ АД на:

- а) Националния кодекс за корпоративно управление („Кодекса“)
- б) информация относно практиките на корпоративно управление, които се прилагат от ЗД „БУЛ ИНС“ АД в допълнение на Кодекса.

2. обяснение от страна на ЗД „БУЛ ИНС“ АД кои части на Кодекса за корпоративно управление по т. 1, буква "а" или буква "б" не спазва и какви са основанията за това, съответно когато не се позовава на никое от правилата на Кодекса за корпоративно управление - основания за това;

3. описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на ЗД „БУЛ ИНС“ АД във връзка с процеса на финансово отчитане;

4. информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане;

Декларация за корпоративно управление

5. състава и функционирането на административните, управителните и надзорните органи на ЗД „БУЛ ИНС“ АД и техните комитети, както и

6. обяснение защо не се прилага политиката на многообразие по отношение на административните, управителните и надзорните органи във връзка с аспекти, като: възраст, пол или образование и професионален опит.

Декларацията за корпоративно управление на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е подчинена на принципа „спазвай или обяснявай“.

ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482, със седалище и адрес на управление гр. София – 1407, р-н Лозенец, бул. „Джеймс Баучер“ № 87, е акционерно дружество вписано на 31.08.1995г. в регистъра на Софийски Градски Съд по ф.д. 1239/1995, парт. № 26631, том 311, стр. 72.

Дружеството получава лиценз № 13 от 16.07.1998г. – разрешение за извършване на застрахователна дейност от Националния съвет по застраховане.

На 15.05.2008 г. дружеството е пререгистрирано съгласно изискванията на ЗТР и е вписано в Търговския регистър, воден от Агенцията по вписванията с Единен идентификационен код 831830482.

Предметът на дейност на дружеството е застрахователна дейност в страната и чужбина по: застраховка Злополука, застраховка Сухопътни превозни средства, без релсови превозни средства, застраховка Товари по време на превоз, застраховка Пожар и природни бедствия, застраховка щети на имущество, застраховка Гражданска отговорност, на автомобилистите, застраховка Обща гражданска отговорност, Застраховка на разни финансови загуби, застраховка Помощ при пътуване, Застраховка заболяване, застраховка на кредити, застраховка на Плавателни съдове-всяка щета или загуба, нанесена на морски плавателни съдове, застраховка Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на плавателни съдове, застраховка на Летателни апарати, застраховка Гражданска отговорност, свързана с притежаването и използването на Летателни апарати ,релсови превозни средства както и гаранции.

ЗД „БУЛ ИНС“ АД, ЕИК 831830482

Седалище и адрес на управление:

Република България, гр. София - 1407, бул. „Джеймс Баучер“ № 87

тел.: (+359) 02 45 20 172, факс: (+359) 02 45 20 111

http: www.bulins.com, e-mail: ceo@bulins.bg, stoyan.prodanov@bulins.bg

Изпълнителни директори:

Стоян Станимиров Проданов – 0888 994 992 /(+359) 02 45 20 172

Крум Димитров Крумов – 0876 666 001 /(+359) 02 45 20 120

ЗД „БУЛ ИНС“ АД е със записан капитал в размер на 44 580 000 лева, разпределен в 4 458 000 броя поименни безналични акции с право на глас и номинална стойност 10 лева всяка. Всички акции на дружеството са от един и същи клас. Внесеният капитал е в размер

Декларация за корпоративно управление

на 44 580 000 лева. Дружеството е вписано в публичния регистър на Комисията за финансов надзор.

Ограничение за прехвърляне на акции в Устава на Дружеството не е предвидено, което условие е синхронизирано с действащото законодателство към публичните дружества.

Съгласно договор с Централен депозитар се води книга на акционерите, притежаващи безналични акции, в която се вписват всякакви прехвърляния на собствеността.

Собствеността върху безналичните ценни книжа се удостоверява посредством направените вписвания във водения от „Централен депозитар“ АД регистър.

I. КОРПОРАТИВНО РЪКОВОДСТВО

Едностепенна система

ЗД „БУЛ ИНС“ АД има едностепенна система за управление. Дружеството се управлява от Съвет на директорите в 3-членен състав и се представлява пред трети лица от Изпълнителните членове на съвета. Към 31.12.2023 г. съставът на Съвета на директорите на дружеството е следния:

Председател на Съвета на директорите	Петрозар Петков
Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите	Стоян Проданов
Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите	Крум Крумов

Съветът на директорите в своята дейност се ръководи от утвърдени ПРАВИЛА за работа на Съвета на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД и Устава на дружеството, спазвайки препоръките на Националния Кодекс за корпоративно управление. Правилата регламентират подробно изискванията относно функциите и задълженията на Съвета на директорите; процедурата за избор и освобождаването на членове на Съвета на директорите; структурата и компетентността на Съвета на директорите; изискванията, с които следва да бъдат съобразени размерът и структурата на възнагражденията на членовете на съвета на директорите; процедурите за избягване и разкриване на конфликти на интереси; необходимостта от създаване съобразно спецификата на дружеството на одитен комитет.

Съгласно Устава на дружеството, Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД:

1. Приема правила за работата си.
2. Приема и предлага за одобряване от общото събрание годишния финансов отчет и проекти за решения от компетентността на общото събрание.
3. Приема планове и програми за дейността на дружеството, съобразно решенията на общото събрание.
4. Предлага на общото събрание увеличаване или намаляване на капитала.

Декларация за корпоративно управление

5. Избира и освобождава изпълнителните членове и прокуристите на дружеството.

6. Избира между членовете си председател и заместник - председател.

7. Приема организационно-управленската структура, одобрява правилата за организация на дейността, работната заплата и другите вътрешни правила на дружеството.

8. Взема решение за образуване на парични фондове и определя реда за набирането и изразходването им.

9. Обсъжда и решава всички въпроси освен тези, които са от компетентността на Общото събрание на акционерите.

10. Открива и закрива клонове и взема решения за участие или прекратяване на участие в дружества в страната и /или чужбина.

11. Взема решения за сключване на договори във връзка с дейността на дружеството.

12. Взема решения за извършване на дарения и спонсориране на трети лица.

Съгласно разпоредбите на Устава на дружеството:

/1/ Броят на членовете на Съвета на директорите се определя от Общото събрание на акционерите.

/2/ Членовете на Съвета на директорите имат право на възнаграждение, което се определя по правила, приети от Общото събрание на акционерите.

/3/ Членовете могат да бъдат освободени от длъжност и преди изтичане на срока, за който са избрани. Те могат да бъдат преизбирани без ограничения.

/4/ Съвета на директорите избира Председател и заместник-председател от своите членове и приема правила за работата си.

/5/ Не може да бъде член на Съвета на директорите лице, което:

- е било член на изпълнителен или контролен орган на дружество, прекратено поради несъстоятелност през последните две години, предхождащи датата на решението за обявяване на несъстоятелността, ако са останали неудовлетворени кредитори;
- в качеството си на едноличен търговец е в производство за обявяване в несъстоятелност или умишлено е изпаднало в несъстоятелност и са останали неудовлетворени кредитори;
- е осъждано за умишлени престъпления против собствеността;
- е лишено с влязла в сила присъда от правото да заема ръководна или материалноотговорна длъжност;
- не отговаря на други изисквания предвидени в устава.

/6/ Съставът на Съвета на директорите следва да отговаря на изискванията на чл. 79 и чл. 80 от Кодекса за застраховането /КЗ/.

Съгласно препоръките на Кодекса за корпоративно управление и разпоредбите на приетите ПРАВИЛА за работа, Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД осъществява независимо и отговорно управление на дружеството в съответствие с установените визия, цели и стратегии на дружеството за текущата година и интересите на акционерите.

Декларация за корпоративно управление

Съветът на директорите контролира изпълнението на бизнес плана на дружеството, сделките от съществен характер, както и други дейности, установени в устройствените му актове.

Членовете на Съвета на директорите се ръководят в своята дейност от общоприетите принципи за почтеност и управленска и професионална компетентност, спазвайки Националния кодекс за корпоративно управление и приетия от тях ЕТИЧЕН КОДЕКС, който установява нормите за етично и професионално поведение на корпоративното ръководство, мениджърите и служителите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД във всички аспекти на тяхната дейност, както и в отношенията им с акционери на дружеството и потенциални инвеститори. Етичният кодекс на дружеството има за цел да се предотвратят прояви на непрофесионализъм, бюрокрация, корупция и други незаконни действия, които могат да окажат негативно влияние върху доверието на акционерите и всички заинтересовани лица, както и да накърнят авторитета на дружеството като цяло.

Всички работници и служители на дружеството са запознати с установените нормите на етично и професионално поведение и не са констатирани случаи на несъобразяване с тях.

Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД не предоставя информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане:

Пар.1, б. „в”

Значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

Пар.1, б. „г”

Пар.1, б. „е”

Пар.1, б. „з”

Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на Съвета на директорите и внасянето на изменения в Устава са определени подробно в Устава на дружеството.

ЗД „БУЛ ИНС“ АД не притежава преки или косвени акционерни участия. Към 31.12.2023 г. капиталът на дружеството е в размер на 44 580 000 лева, разпределен в 4 458 000 броя поименни безналични акции с право на глас и номинална стойност 10 лева всяка. Всички акции на дружеството са от един и същи клас. Внесеният капитал е в размер на 44 580 000 лева. Капиталът на дружеството се притежава от акционери, физически лица с до 1 на сто и от акционери юридически лица без преобладаващо участие.

Няма ценни книжа със специални права на контрол.

Няма специфични ограничения, извън правата и ограниченията определени в националното законодателство.

Декларация за корпоративно управление

Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на Съвета на директорите и внасянето на изменения в Устава са определени в устройствените актове на ЗД „БУЛ ИНС“ АД.

Пар. 1, б. „и“

Правомощията на членовете на Съвета на директорите, и по-специално правото да се емитират или изкупуват обратно акции;

Съгласно Устава на дружеството не са предвидени правомощия на Съвета на Директорите да емитират или да изкупуват обратно акции.

Дружеството има разработена и функционираща система за управление на риска и вътрешен одит, както и осигурено интегрирано функциониране на системите за счетоводство и финансова отчетност.

За всички заседания на Съвета на директорите се водят протоколи, които се подписват от протоколчик и всички присъстващи членове. Вземането на решения на Съвета на директорите е съобразно разпоредбите на устройствените актове на дружеството.

За своята дейност Съветът на директорите изготвя отчет за управлението и годишен доклад за дейността, които се представят и се приемат от Общото събрание на акционерите.

Изборът и освобождаването на членовете на Съвета на директорите се осъществява в съответствие с изискванията на раздел 2 на Глава първа от Националния кодекс за корпоративно управление от Общото събрание на акционерите ЗД „БУЛ ИНС“ АД съобразно закона и устройствените актове на дружеството, както и в съответствие с принципите за непрекъснатост и устойчивост на работата на Съвета на директорите. При предложения за избор на нови членове на Съвета на директорите се спазват принципите за съответствие на компетентност на кандидатите с естеството на дейността на дружеството.

Дружеството не е разработило политика на многообразие по отношение на административните, управителните и надзорните органи на дружеството, във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит, тъй като попада в изключенията на чл. 100 н, ал. 12 от ЗППЦК. ЗД „БУЛ ИНС“ АД като средно предприятие няма задължение да спазва Политика на многообразие в органите на управление по отношение на различни аспекти, включително възраст, пол, националност, образование и професионален опит, включително и пазарни стимули.

През отчетната 2023 г. не са извършвани промени в Състава на съвета на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД. Съветът на директорите се състои от 3 членове.

Изискването на чл. 116а, ал. 2 от ЗППЦК най-малко 1/3 от състава на Съвета на директорите да бъдат независими членове е спазено напълно - един от тримата членове на Съвета на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е независим. По този начин дружеството е приложило в пълнота един от основните принципи за добро корпоративно управление, а именно разграничаване на мениджмънта на компанията от мажоритарните акционери. Осъществява се активно взаимодействие между независимия директор и останалите членове на Съвета на директорите, което допринася за формирането на ясна и балансирана

Декларация за корпоративно управление

представа за дружеството и неговото корпоративно управление. По този начин ще се създадат предпоставки за реализирането на един от важните принципи, на доброто корпоративно управление - осъществяване на ефективно стратегическо управление на дружеството, което е неразривно свързано и обусловено от структурата и състава на Съвета на директорите.

Организационната структура и система за управление на дружеството е предпоставка за гъвкавост на процеса на вземане на решения. Членовете на Съвета на директорите разполагат с необходимото време за изпълнение на техните задачи и задължения.

С Изпълнителните директори са сключени договори за възлагане на управлението, в които са определени техните задължения и задачи, критериите за размера на възнагражденията им, задълженията им за лоялност към дружеството и основанията за освобождаване.

Принципите за формиране размера и структурата на възнагражденията, допълнителните стимули и тантиеми са определени в приетата от ОСА политика за възнагражденията на членовете на Съвета на директорите, отчитаща задълженията и приноса на всеки един член в дейността и резултатите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД, възможността за подбор и задържане на квалифицирани и лоялни членове, чиито интереси съответстват на дългосрочните интереси на дружеството.

Информация относно годишния размер на получените от членовете на Съвета на директорите възнаграждения е оповестена в Годишния доклад за дейността на ЗД „БУЛ ИНС“ АД за отчетната 2023г.

През 2023г. членовете на Съвета на директорите не са получили допълнителни стимули, обвързани с отчетените финансови резултати от дейността на ЗД „БУЛ ИНС“ АД и/или с постигането на предварително определени от Съвета на директорите цели, заложи в бизнес програмата на дружеството за 2023г.

През 2023г. Общото събрание на акционерите на дружеството не е гласувало на членовете на Съвета на директорите допълнителни възнаграждения под формата на тантиеми в зависимост от реализираните финансови резултати на ЗД „БУЛ ИНС“ АД.

Не е предвидено Дружеството да предоставя като допълнителни стимули на изпълнителните членове на Съвета на директорите акции, опции върху акции и други подходящи финансови инструменти.

Членовете на Съвета на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД избягват и не допускат реален или потенциален конфликт на интереси, спазвайки приетите процедури, регламентирани в устройствените актове на дружеството. Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД прие система за избягване на конфликти на интереси при сделки със заинтересовани лица и разкриване на информация при възникване на такива. При определяне на лицата като свързани и заинтересовани се използват дефинициите, дадени от ЗППЦК, а именно:

Заинтересовани лица по смисъла на чл. 114, ал. 6 от ЗППЦК са членовете на управителните и контролните органи на публичното дружество, лицата - представители на

Декларация за корпоративно управление

юридически лица, членове на такива органи, неговият прокурист, лица, които пряко и/или непряко притежават най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание на дружеството или го контролират, а при сделки на дъщерно дружество - членовете на управителните и контролните му органи, лицата - представители на юридически лица, членове на такива органи, неговият прокурист, лица, които пряко и/или непряко притежават най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание на дружеството, различни от публичното дружество, както и свързаните с тях лица, когато те:

1. са страна, неин представител или посредник по сделката или в тяхна полза се извършват сделките или действията, или

2. притежават пряко и/или непряко поне 25 на сто от гласовете в общото събрание или контролират юридическо лице, което е насрещна страна, неин представител или посредник по сделката или в чиято полза се извършват сделките или действията;

3. са членове на управителни или контролни органи, представители на юридически лица, членове на такива органи или прокуристи на юридическо лице по т. 1 и 2.

Свързани лица по смисъла на § 1, т. 13 от ДР на ЗППЦК са:

1. лицата, едното от които контролира другото лице или негово дъщерно дружество;

2. лицата, чиято дейност се контролира от трето лице;

3. лицата, които съвместно контролират трето лице;

4. съпрузите, роднините по права линия без ограничения, роднините по съребрена линия до четвърта степен включително и роднините по сватовство до четвърта степен включително.

Контрол по смисъла на § 1, т. 14 от ДР на ЗППЦК на е налице, когато едно лице:

1. притежава, включително чрез дъщерно дружество или по силата на споразумение с друго лице, над 50 на сто от броя на гласовете в общото събрание на едно дружество или друго юридическо лице; или

2. може да определя пряко или непряко повече от половината от членовете на управителния или контролния орган на едно юридическо лице; или

3. може по друг начин да упражнява решаващо влияние върху вземането на решения във връзка с дейността на юридическо лице.

Следваната политика от Съвета на директорите ги задължава незабавно да разкрият съществуващи конфликти на интереси и да осигурят на акционерите достъп до информация за сделки между дружеството и тях или свързани с тях лица.

През отчетната 2023 г. не са сключвани сделки между дружеството и членове на Съвета на директорите и/или свързани с тях лица.

Важно е да се отбележи, че сделките със заинтересованите лица се сключват при пазарни условия и те се третират равнопоставено с всички други клиенти.

Тези сделки не могат да бъдат избегнати, тъй като дружеството и заинтересованите страни се явяват страни по тристранни договорни споразумения.

Към момента е създаден и функционира Одитен комитет, който е част от структурата на ЗД „БУЛ ИНС“ АД. Дейността на Съвета на директорите се подпомага от Одитен комитет, създаден въз основа на писмено определена структура, обхват от задачи, начин на

Декларация за корпоративно управление

функциониране и процедури за отчитане, в състав, който отговаря на законовите изисквания и конкретните нужди на дружеството. При изборът на членове на одитния комитет е спазено изискването на Закона за независимия финансов одит мнозинството от членовете на одитния комитет да са външни за и независими от дружеството.

Одитният комитет е в състав от трима члена, от които двама члена са независими. Мандатът на избраният одитен комитет е пет години.

Основните функции на Одитния комитет са регламентирани в Закона за независимия финансов одит и са както следва:

1. информира Съвета на директорите за резултатите от задължителния одит и пояснява по какъв начин задължителният одит е допринесъл за достоверността на финансовото отчитане, както и ролята на одитния комитет в този процес;

2. наблюдава процеса на финансово отчитане и представя препоръки и предложения, за да се гарантира неговата ефективност;

3. наблюдава ефективността на вътрешната контролна система, на системата за управление на риска и на дейността по вътрешен одит по отношение на финансовото отчитане в одитираното предприятие;

4. наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети, включително неговото извършване, като взема предвид констатациите и заключенията на Комисията по прилагането на чл. 26, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014;

5. проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори в съответствие с изискванията на глави шеста и седма от ЗНФО, както и с чл. 6 от Регламент (ЕС) № 537/2014, включително целесъобразността на предоставянето на услуги извън одита на одитираното предприятие по чл. 5 от същия регламент;

6. отговаря за процедурата за подбор на регистрирания одитор и препоръчва назначаването му с изключение на случаите, когато одитираното предприятие разполага с комисия за подбор;

7. уведомява Комисията, както и Съвета на директорите за всяко дадено одобрение по чл. 64, ал. 3 и чл. 66, ал. 3 от ЗНФО в 7-дневен срок от датата на решението;

8. отчита дейността си пред органа по назначаване;

9. изготвя и предоставя на Комисията в срок до 30 юни годишен доклад за дейността си.

II. ОДИТ И ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

ЗД „БУЛ ИНС“ АД има приета от Съвета на директорите система за вътрешен контрол и управление на риска. Тази разработена и функционираща система за вътрешен контрол и управление на риска гарантира правилното идентифициране на рисковете, свързани с дейността на дружеството и подпомага ефективното им управление, обезпечава адекватното функциониране на системите за отчетност и разкриване на информация. Вътрешният контрол и управлението на риска са динамични и итеративни процеси,

Декларация за корпоративно управление

осъществявани от управителните и надзорните органи, създадени да осигурят разумна степен на сигурност по отношение на постигане на целите на организацията в посока постигане на ефективност и ефикасност на операциите; надеждност на финансовите отчети; спазване и прилагане на съществуващите законови и регулаторни рамки.

Основните компоненти на системата за вътрешен контрол са: контролна среда; оценка на риска; контролни дейности; информация и комуникация; дейности по мониторинга.

Тези компоненти са релевантни към цялостната организация и към отделните ѝ нива и подразделения, или отделните операционни единици, функции или други нейни структурни елементи.

Основните характеристики на системата за вътрешен контрол са обобщени в следните компоненти:

- Личната почтеност и професионалната етика;
- Оперативно - управленчески стил;
- Организационна структура, права, задължения и нива на докладване;
- Политика и практика по управление на човешките ресурси;
- Контролна среда;
- Оценка на риска;
- Контролни дейности;
- Идентифициране на риска;
- Оценка на риска;
- Анализ на значими изменения;
- Разглеждане на възможностите за измами;
- Информация и комуникация;
- Преглед на изпълнението и резултатите от дейността;
- Преглед на ИТ контролите;
- Физически контроли;
- Дейности по мониторинга - идентифициране, събиране и използване на надеждна информация;
- Вътрешен обмен на информация за вътрешния контрол;
- Външен обмен на информация за вътрешния контрол.

Една от основните цели на системата за вътрешен контрол и управление на риска е да подпомага мениджмънта и други заинтересовани страни при оценка на надеждността на финансовите отчети на дружеството.

За целите на финансовото отчитане, процесът за оценяване на риска на Дружеството включва начина, по който ръководството: идентифицира бизнес рисковете, съществени за изготвяне на финансов отчет в съответствие с приложимата за Дружеството обща рамка за финансово отчитане; оценява тяхното значение, оценява вероятността от тяхното

Декларация за корпоративно управление

възникване и взема решение за това как да отговори на тези рискове и как да ги управлява и как да оценява съответно резултатите.

Годишният финансов отчет на ЗД „БУЛ ИНС“ АД подлежи на независим финансов одит, като по този начин се постига обективно външно мнение за начина, по който последният е изготвен и представен. Дружеството изготвя и поддържа счетоводната си отчетност в съответствие с Международните счетоводни стандарти (МСС/МСФО), приети за прилагане в ЕС.

Годишният финансов отчет на Дружеството за отчетната 2023 г. е заверен от „ЕЙЧ ЕЛ БИ България“ ООД и „Ата Консулт“ ООД, регистрирани одиторски предприятия, избрани от Общото събрание на акционерите.

С решение на СД са ситуйрани следните комитети – Комитет по възнаграждения и номинации, Комитет по управление на риска, Одитен комитет и Комитет по инвестиции.

Съветът на директорите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е създал всички необходими условия за ефективно изпълнение на задълженията на регистрираните одитори в процеса на извършване на всички необходими процедури, определени от Закона за независимия финансов одит и Международните одиторски стандарти, въз основа на които могат да изразят независимо одиторско мнение относно достоверното представяне във всички аспекти на същественост във финансовите отчети на дружеството.

С оглед обезпечаване ефективността на работата на регистрираните одитори на ЗД „БУЛ ИНС“ АД, Съветът на директорите прилага Мерки за осигуряване ефективното изпълнение на задълженията на одиторите на дружеството въз основа на изискванията на Закона за независимия финансов одит.

Независимият финансов одит обхваща процедури за постигане на разумна степен на сигурност:

- за спазване принципите на счетоводството съгласно приложимата счетоводна база;
- доколко счетоводната политика на одитираното предприятие е целесъобразна за неговата дейност и е съвместима с приложимата счетоводна база и счетоводните политики, използвани в съответния отрасъл;
- за последователността на прилагането на оповестената счетоводна политика съгласно приложимата счетоводна база;
- за ефективността на системата на вътрешния контрол, ограничена до постигане целите на одита;
- за процеса на счетоводното приключване и изготвянето на финансовия отчет;
- за достоверността и необходимата за потребителите обхватност на представената и оповестена във финансовия отчет информация съгласно приложимата счетоводна база;
- за съответствието между информацията във финансовия отчет и тази в доклада за дейността на ръководството на одитираното предприятие, както и всяка друга информация, която органите на управление на предприятието предоставят заедно с одитирания финансов отчет.

Декларация за корпоративно управление

Без да се засягат изискванията за докладване по Закона за независимия финансов одит и Регламент (ЕС) № 537/2014, обхватът на финансов одит не включва изразяване на сигурност относно бъдещата жизнеспособност на одитираното предприятие, нито за ефективността или ефикасността, с които ръководството на одитираното предприятие е управлявало или ще управлява дейността на предприятието.

При предложенията за избор на външни одитори на дружеството СД ще се ръководи от изискванията на Закона за счетоводството, Кодекса за застраховането и ще предлага на ОСА само одобрени от Комисията за финансов надзор одиторски предприятия, които да бъдат избирани за извършване независимият финансов одит на дружеството. Досега избраните външни одитори на дружеството се сменяха на всеки пет години съгласно законоустановените норми.

Избраният Одитен комитет на ЗД „БУЛ ИНС“ АД ще осигурява надзор на дейностите по вътрешен одит и ще следи за цялостните взаимоотношения с външния одитор, включително естеството на несвързани с одита услуги, предоставяни от одитора на дружеството.

III. ЗАЩИТА НА АКЦИОНЕРИТЕ

Акциите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД не са регистрирани за търговия на регулиран пазар на БФБ – София АД. Компанията има сключен договор с „Централен депозитар“ АД за водене на акционерна книга, която отразява актуалното състояние и регистрира настъпилите промени в собствеността.

Ръководството на ЗД „БУЛ ИНС“ АД гарантира равнопоставеното третиране на всички акционери, включително миноритарните и чуждестранните акционери, и се задължава да защитава техните права, както и да улеснява упражняването им в границите, допустими от действащото законодателство и в съответствие с разпоредбите на устройствените актове на дружеството. Осигуряват информираност на всички акционери относно техните права.

Общо събрание на акционерите

Ръководството на ЗД „БУЛ ИНС“ АД осигурява възможност на всички акционери да участват в работата на Общото събрание на акционерите.

Всички акционери са информирани за правилата, съгласно които се свикват и провеждат общите събрания на акционерите, включително процедурите за гласуване.

Акционерите разполагат с изчерпателна и навременна информация относно дневния ред, датата и мястото на провеждане на редовно или извънредно заседание на Общото събрание на акционерите на ЗД „БУЛ ИНС“ АД. Поканата и материалите, свързани с дневния ред, се публикуват на корпоративния сайт на дружеството и в Търговския регистър.

Ръководството, по време на общото събрание на ЗД „БУЛ ИНС“ АД осигурява правото на всички акционери да изразяват мнението си, както и да задават въпроси.

Декларация за корпоративно управление

Акционерите с право на глас имат възможност да упражняват правото си на глас в Общото събрание на дружеството лично или чрез представители.

Ръководството осъществява ефективен контрол чрез създаване на необходимата организация за гласуването на упълномощените лица в съответствие с инструкциите на акционерите или по разрешените от закона начини.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД изготвя правила за организирането и провеждането на редовните и извънредните Общи събрания на акционерите на дружеството, които гарантират равнопоставено третиране на всички акционери и правото на всеки от акционерите да изрази мнението си по точките от дневния ред на Общото събрание.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД организира процедурите и реда за провеждане на Общото събрание на акционерите по начин, който не затруднява или оскъпява ненужно гласуването.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД предприема действия за насърчаване участието на акционери в Общото събрание на акционерите, вкл. чрез осигуряване на възможност за дистанционно присъствие чрез технически средства (вкл. интернет) в случаите когато това е възможно и необходимо.

Всички членове на ръководството присъстват на Общите събрания на акционерите на дружеството.

Текстовете в писмените материали, свързани с дневния ред на Общото събрание ЗД „БУЛ ИНС“ АД са конкретни и ясни, без да въвеждат в заблуждение акционерите. Всички предложения относно основни корпоративни събития се представят като отделни точки в дневния ред на Общото събрание, в т.ч. предложението за разпределяне на печалба.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД съдейства на акционерите, имащи право съгласно действащото законодателство, да включват допълнителни въпроси и да предлагат решения по вече включени въпроси в дневния ред на Общото събрание.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД гарантира правото на акционерите да бъдат информирани относно взетите решения на Общото събрание на акционерите.

Еднакво третиране на акционери от един клас

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД третира всички акционери еднакво. Всички акции са от един клас и дават еднакви права на акционерите.

Консултации между акционерите относно основни акционерни права

Съгласно действащото законодателство и в съответствие с разпоредбите на устройствените актове на ЗД „БУЛ ИНС“ АД, корпоративното ръководство не може да препятства акционерите, да се консултират помежду си по въпроси, които се отнасят до техните основни акционерни права, по начин не допускащ извършване на злоупотреби.

Сделки на акционери с контролни права и сделки, недопускащи злоупотреба

Няма акционери с контролни права.

IV. РАЗКРИВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Във връзка с изискванията на ЗППЦК и на устройствените актове на дружеството за задължителното предоставяне на информация на Комисията за финансов надзор. Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е утвърдило политика за разкриване на информация, в съответствие с която създаде и поддържа система за разкриване на информация.

В съответствие с изискванията на Кодекса за застраховането и утвърдените образци на справки от Комисията за финансов надзор, ЗД „БУЛ ИНС“ АД има практика за изготвяне на годишните и междинните отчети, за разкриване на информация и своевременното оповестяване на всяка съществена периодична и инцидентна информация относно на дружеството, неговото управление, оперативната му дейност и акционерната му структура.

На корпоративния сайт на ЗД „БУЛ ИНС“ АД (www.bulins.com) се публикува следната информация:

- основна, идентифицираща дружеството търговска и корпоративна информация;
- финансови отчети за последните 3 години;
- материалите за предстоящите общи събрания на акционерите на дружеството, както и допълнителни такива, постъпили по законов ред. Информация за взетите решения от общите събрания на акционерите поне за последните три години, вкл. информация за разпределените от дружеството дивиденди за този период;

- информация за предстоящи събития;
- важна информация, свързана с дейността на дружеството;

Сключен е и се изпълнява договор за актуализиране на визията и съдържанието на сайта. След като се изработи новия сайт на дружеството, освен горната информация ще се публикуват данни и за:

- актуална информация относно структурата;
- устройствените актове на дружеството и приетите политики, имащи отношение към дейността и функционирането на дружеството;
- информация относно структурата и състава на управителните и контролни органи на дружеството, както и основна информация относно техните членове, включително и информация за комитети.

Ръководството на дружеството изготвя годишен доклад за своята дейност и го представя пред акционерите на годишното Общо събрание, като осигурява оповестяването на всяка съществена периодична и инцидентна информация относно дейността на дружеството посредством канали, които предоставят равнопоставен и навременен достъп до съответната информация от акционерите, контролните органи и потребителите.

ЗД „БУЛ ИНС“ АД няма задължение за разкриване на Регулирана информация пред Комисията за финансов надзор и обществеността - съгласно ЗППЦК и пред Комисията за финансов надзор и обществеността - съгласно ЗППЦК.

V. ЗАИНТЕРЕСОВАНИ ЛИЦА

ЗД „БУЛ ИНС“ АД идентифицира като заинтересовани лица с отношение към неговата дейност всички лица, които не са акционери и които имат интерес от икономическия просперитет на дружеството - служители, клиенти, доставчици, брокери, агенти, кредитори и обществеността като цяло.

Корпоративното ръководство насърчава сътрудничеството между дружеството и заинтересованите лица за повишаване на благосъстоянието на страните и за осигуряване на устойчиво развитие на компанията като цяло.

С тази цел прилага основни принципи в дейността си спрямо заинтересованите лица. Основните цели на тази дейност са:

- ефективно взаимодействие със заинтересованите лица;
- зачитане правата на заинтересованите лица, установени със закон или по силата на взаимни споразумения с компанията;
- съобразяване със заинтересованите лица в съответствие с принципите за прозрачност, отчетност и бизнес етика;
- информираност на всички заинтересовани лица относно законово установените им права.

Ръководството, прилагайки принципите гарантира баланса между развитието на дружеството и икономическото, социалното и екологосъобразното развитие на средата, в която то функционира.

VI. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНВЕСТИТОРИ, ПАЗАРИ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ И ДРУГИ ПОСРЕДНИЦИ

ЗД „БУЛ ИНС“ АД няма акционери - институционални инвеститори.

Корпоративното ръководство на ЗД „БУЛ ИНС“ АД използва инвестиционните консултантски услуги на Управляващо дружества КОМПАС и депозитарни услуги на Юробанк България АД, които оперират на финансовите пазари, и осигуряват сигурност, доходност и ликвидност на финансовите инструменти, притежавани от дружеството.

Настоящата декларация за корпоративно управление на ЗД „БУЛ ИНС“ АД е съставена на 12.06.2024 г.

Съвет на директорите:

Председател – Петрозар Николов Петков

.....

Член на СД – Стоян Станимиров Проданов

.....

Член на СД – Крум Димитров Крумов

.....

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До Акционерите на
ЗД „БУЛ ИНС“ АД

Доклад относно одита на финансовия отчет Квалифицирано мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на **ЗД „БУЛ ИНС“ АД** („Дружеството“) съдържащ отчет за финансовото състояние към **31 декември 2023 г.**, отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и съществена информация за счетоводните политики.

По наше мнение, с изключение на възможния ефект върху съпоставимите данни от въпроса, описан в раздела от нашия доклад „База за изразяване на квалифицирано мнение“, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Дружеството към **31 декември 2023г.** и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на квалифицирано мнение

В бележка 9 „Финансови активи, отчитани по справелива стойност през печалбата или загубата“ е отчетено участие на Дружеството в командитни дружества на стойност 2,960 хил.лв., а в бележка 13 „Търговски и други вземания“ са отчетени вземания от същите командитни дружества в размер на 5,630 хил.лв. Ние не бяхме в състояние да се убедим и чрез прилагането на алтернативни одиторски процедури, относно възстановимата стойност на тези финансови активи към 31 декември 2023г. и евентуалните ефекти от това.

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето квалифицирано мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

„Задължения по застрахователни договори“

Виж пояснителни бележки 4.17. и 16 към годишния финансов отчет

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
Задълженията по застрахователни договори на Дружеството към 31 декември 2023 г. са в размер на 317 455 хил. лева, което представлява 80 % от общата стойност на пасивите и собствения капитал на Дружеството към тази дата. Оценката на застрахователния задължения е сложна област, която изисква прилагането на различни предположения, допускания и приблизителни оценки, определени чрез използването на съвкупност от статистически и математически методи и правила, както и ползването на различни професионални експерти. По същество това тя представлява преценка за бъдещите плащания на предявени и непредявени претенции за щети по застрахователните договори и свързаните с тяхното уреждане разходи към определена дата. Оценката на пасивите по застрахователни договори включва висока степен на субективност и сложност и изисква съществени преценки по отношение на прилагането на ключови предположения и методология за изчисляване в съответствие със счетоводната политика на Дружеството приложимият нов стандарт МСФО 17.	По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до: - преглед и анализ на последователното прилагане на съществуващата счетоводна политика за оценка и представяне на застрахователните резерви на Дружеството от гледна точка на изискванията на приложимият МСФО 17 и приложимата регулаторна рамка за специфичната дейност на Дружеството; - проверка на пълнотата и точността на използваните за изчисленията данни за претенциите, ползвани от актюера на Дружеството за оценка на пасивите за възникнали щети; - включване на членове на одиторските екипи с актюерска квалификация и опит, за независимо тестване на оценките на ръководството по отношение пасива за възникнали щети по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилиста“, както и за оценяване на уместността на ключовите допускания и на прилаганата методология за изчисляване на този пасив, включително и неговата достатъчност; - извършихме независимо преизчисление на моделите за развитие на претенциите на пасива за възникнали щети по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилиста“; - оценихме адекватността на оповестяванията, свързани със пасивите по застрахователни договори, включени във финансовия отчет на дружеството.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността и декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Както е описано в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ по-горе, ние не бяхме в състояние да се убедим чрез алтернативни одиторски процедури относно възстановимата, съответно балансовата стойност на инвестициите в командитните дружества, вземанията от тях и на други вземания, както и за ефектите от това обстоятелство върху отчетения за 2023 г. финансов резултат и свързаните с него елементи в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на Дружеството за текущия отчетен период. Съответно, ние не сме в състояние да достигнем до заключение дали другата информация не съдържа съществено неправилно докладване във връзка с този въпрос.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността и декларацията за корпоративно управление ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансов отчет, съответства на финансовия отчет, върху който сме изразили квалифицирано мнение в „Доклад относно одита на финансовия отчет“ по-горе.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, информация.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовия отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да

модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовия отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Ейч Ел Би България“ ООД и „АТА Консулт“ ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на ЗД „БУЛ ИНС“ АД („Дружеството“) от Общото събрание на акционерите, проведено на 14 ноември 2023 г., за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2023 г. на Дружеството представлява осми пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Ейч Ел Би България“ ООД и четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „АТА Консулт“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас съвместно одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.

- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Дружеството.
- За периода, за който се отнася извършения от нас съвместен задължителен одит, освен одита, ние не сме предоставяли други услуги на Дружеството, които да не са посочени в доклад за дейността или финансовия отчет на Дружеството.

София, 12 юни 2024 г.

За „Ейч Ел Би България“ ООД №017

Стойчо Милев

Управител

Стоян Стоянов

Регистриран одитор, отговорен за одита

гр. София

бул. „Константин Величков“ № 149-151,

етаж 1, офис 2

За „АТА Консулт“ ООД №014

Радосвета Веселинова

Управител

Регистриран одитор, отговорен за одита

гр. София

бул. „България“ № 81В, ет. 2, офис 5

ЗД БУЛ ИНС АД

Годишен Финансов Отчет

31 декември 2023 г.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.

Активи	Пояснение	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 преизчислени '000 лв.	31.12.2021 преизчислени '000 лв.
Парични средства и еквиваленти	14	15 638	14 590	21 667
Инвестиционни активи в т.ч.:	9;10	74 696	74 657	60 567
<i>Отчитани по Справедлива стойност в печалбата или загубата</i>	9	56 575	57 570	56 164
<i>Отчитани по Амортизирана стойност</i>	10	18 121	17 087	4 403
Активи по презастрахователни договори	11	265 097	239 091	220 487
Търговски вземания и други вземания	13	17 478	13 567	11 567
Инвестиционни имоти	7	20 308	20 308	19 543
Отсрочени данъчни активи	8	54	99	76
Нематериални активи	5	102	76	61
Имоти, машини и съоръжения	6	422	277	319
Материални запаси	12	235	247	201
Общо активи		394 030	362 912	334 488

Дата на съставяне: 07 юни 2024 г.

Настоящият финансов отчет е одобрен за публикуване от Съвета на директорите на 12 юни 2024 г.

Изпълнителен директор:

/Стоян Проданов/

Изпълнителен директор:

/Крум Крумов/

Съставител:

/Йорданка Младенова/

Съгласно доклад на независимите одитори от:

12 юни 2024 г.

Стойчо Милев

Управител

Радосвета Веселинова

Управител

Регистриран одитор, отговорен за ангажмента

Стоян Стоянов

Регистриран одитор, отговорен за ангажмента

Ейч Ел Би България ООД

Одиторско дружество №017

АТА Консулт ООД

Одиторско дружество №014

ЗД БУЛ ИНС АД

Годишен Финансов Отчет

31 декември 2023 г.

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.**(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Пасиви	Пояс нение	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 преизчислени '000 лв.	31.12.2021 преизчислени '000 лв.
Собствен капитал и пасиви				
Собствен капитал				
Регистриран капитал	15.1	44 580	44 580	44 580
Резерви	15.2	9 366	9 358	9 307
Неразпределена печалба		10 106	9 838	183
Общо собствен капитал		64 052	63 776	54 070
Пасиви				
Задължения за данъци върху дохода	19	39	135	1 097
Търговски и други задължения	20	10 690	9 307	9 995
Задължения по застрахователни договори	16	317 455	288 120	267 745
Задължения по презастрахователни договори	18	189	-	30
Пенсионни и други задължения към персонала	17	1 605	1 574	1 551
Общо пасиви		329 978	299 136	280 418
Общо собствен капитал и пасиви		394 030	362 912	334 488

Дата на съставяне: 07 юни 2024 г.

Настоящият финансов отчет е одобрен за публикуване от Съвета на директорите на 12 юни 2024 г.

Изпълнителен директор:

/Стоян Проданов/

Изпълнителен директор:

/Крум Крумов/

Съставител:

/Йорданка Младенова/

Съгласно доклад на независимите одитори от:

12 юни 2024 г.

Стойчо Милев

Управител

Радосвета Веселинова

Управител

Регистриран одитор, отговорен за ангажмента

Стоян Стоянов

Регистриран одитор, отговорен за ангажмента

Ейч Ел Би България ООД

Одиторско дружество №017

АТА Консулт ООД

Одиторско дружество №014

ЗД БУЛ ИНС АД

Годишен Финансов Отчет

31 декември 2023 г.

**ОТЧЕТ ЗА ПЕЧАЛБАТА ИЛИ ЗАГУБАТА И ДРУГИЯ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.**

	Пояснение	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Застрахователни приходи	21	180 498	173 771
Разходи по застрахователни услуги	23	(190 095)	(200 334)
Резултат от закупени презастрахователни договори	22	11 130	31 699
Резултат от застрахователните услуги		1 533	5 136
Приходи от лихви, изчислени по метода на ефективната лихва	25	809	853
Нетна печалба/(загуба) от инвестиции, оценени по ССПЗ	26	(1 026)	(531)
Нетни загуби от обезценка	27	(16)	(592)
Нетна печалба от инвестиции – инвестиционни имоти, участия и акции	28	626	735
Нетни печалби от инвестиции		393	465
Финансов (разход)/приход по издадени застрахователни договори	24	(11 608)	19 564
Финансов приход/(разход) от закупени презастрахователни договори	24	9 895	(16 566)
Нетни застрахователни финансови (разходи)/приходи	24	(1 713)	2 998
Нетен застрахователен и инвестиционен резултат		213	8 599
Други приходи	29	4 262	1 582
Други финансови разходи	30	(4 124)	(405)
Печалба преди данъци		351	9 776
Разходи за данъци върху дохода	31	(83)	(121)
Печалба за годината		268	9 655
Друг всеобхватен доход:			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата			
Преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи	17	9	57
Данък върху дохода, отнасящ се до преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи	8	(1)	(6)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		8	51
Общо всеобхватен доход за годината		276	9 706

Дата на съставяне: 07 юни 2024 г.

Настоящият финансов отчет е одобрен за публикуване от Съвета на директорите на 12 юни 2024 г.

Изпълнителен директор:

/Стоян Проданов/

Изпълнителен директор:

/Крум Крумов/

Съставител:

/Йорданка Младенова/

Съгласно доклад на независимите одитори от:

12 юни 2024г.

Стойчо Милев

Управител

Радосвета Веселинова

Управител

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Стоян Стоянов

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Ейч Ел Би България ООД

Одиторско дружество №017

АТА Консулт ООД

Одиторско дружество №014

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

**ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ ЗА ГОДИНАТА,
ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023 г.**

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо на 1 януари 2023 г.	44 580	9 358	9 838	63 776
Печалба за периода	-	-	268	268
Актьорски печалби, нетно от данъци	-	8	-	8
Общо всеобхватен доход	-	8	268	276
Салдо на 31 декември 2023 г.	44 580	9 366	10 106	64 052

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал
Салдо на 31 декември 2021 г.	44 580	9 307	9 940	63 827
Ефект от преминаване по МСФО 17 и МСФО 9	-	-	(9 757)	(9 757)
Салдо на 01 януари 2022 г.	44 580	9 307	183	54 070
Печалба за периода	-	-	9 655	9 655
Актьорски печалби, нетно от данъци	-	51	-	51
Общо всеобхватен доход	-	51	9 655	9 706
Салдо на 31 декември 2022 г.	44 580	9 358	9 838	63 776

Дата на съставяне: 07 юни 2024 г.

Настоящият финансов отчет е одобрен за публикуване от Съвета на директорите на 12 юни 2024 г.

Изпълнителен директор:

/Стоян Проданов/

Съставител:

/Йорданка Младенова/

Изпълнителен директор:

/Крум Крумов/

Съгласно доклад на независимите одитори от:

12 юни 2024 г.

Стойчо Милев

Управител

Радосвета Веселинова

Управител

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Стоян Стоянов

Регистриран одитор, отговорен за ангажимента

Ейч Ел Би България ООД

Одиторско дружество №017

АТА Консулт ООД

Одиторско дружество №014

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

**ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2023г.**

	Пояснение	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Оперативна дейност			
Получени премии		169 049	158 822
Платени презастрахователни премии		(2 986)	(4 448)
Платени обезщетения и суми		(107 533)	(98 746)
Възстановени суми от презастрахователи		1 283	1 086
Плащания на доставчици и служители		(35 407)	(34 808)
Платени аквизиционни разходи		(6 886)	(6 913)
Платени такси и вноски		(10 441)	(9 075)
Платени данъци върху премията и приходите		(3 757)	(3 423)
Други парични потоци от оперативна дейност		(1 626)	2 056
Нетен паричен поток от оперативна дейност		1 696	4 551
Инвестиционна дейност			
Постъпления от продажба на финансови активи		27 606	-
Плащания за покупка на други ценни книжа с фиксиран доход		(27 666)	-
Плащания за банкови депозити		-	(990)
Постъпления от банкови депозити		-	1 598
Други парични потоци от инвестиционна дейност		789	479
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		729	1 087
Финансова дейност			
Плащания, свързани с получени заеми		(18)	-
Плащания свързани с договори за лизинг		(109)	-
		(127)	-
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти		2 298	5 638
Пари и парични еквиваленти в началото на годината		28 073	22 435
Пари и парични еквиваленти в края на годината	14	30 371	28 073

Дата на съставяне: 07 юни 2024 г.

Настоящият финансов отчет е одобрен за публикуване от Съвета на директорите на 12 юни 2024 г.

Изпълнителен директор:

/Стоян Проданов/

Изпълнителен директор:

/Крум Крумов/

Съставител:

/Йорданка Младенова/

Съгласно доклад на независимите одитори от:

Стойчо Милев

Управител

12 юни 2024 г.

Радосвета Веселинова

Управител

Регистриран одитор, отговорен за ангажмента

Стоян Стоянов

Регистриран одитор, отговорен за ангажмента

Ейч Ел Би България ООД

Одиторско дружество №017

АТА Консулт ООД

Одиторско дружество №014

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Пояснения към финансовия отчет

1. Предмет на дейност

Застрахователно дружество БУЛ ИНС АД (Дружеството) е учредено през 1995г. в Република България с решение на Софийски градски съд по фирмено дело 14239/1995г. Седалището и адресът на управление на Дружеството са в гр. София, бул. „Джеймс Баучер“ № 87.

Към 31 декември 2023 г. Дружеството има регистрирани 32 клона в страната в следните градове: Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Враца, Габрово, Добрич, Дупница, Кърджали, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Перник, Плевен, Пловдив, Разград, Русе, Силистра, Сливен, Смолян, Стара Загора, Търговище, Хасково, Шумен, Ямбол, Сандански, София (Красно село, Лозенец, Оборище, Средец и Триадица).

Дружеството има едностепенна система на управление – Съвет на директорите в състав към 31 декември 2023 г.:

- Петрозар Петков
- Стоян Проданов
- Крум Крумов.

Към 31 декември 2023 г. Дружеството се представлява заедно от Изпълнителните директори Стоян Проданов и Крум Крумов. Няма промяна в представляващите спрямо предходната 2022 г.

Средно-списъчният брой на персонала към 31 декември 2023 г. е 219 служители (31 декември 2022 г.: 230).

Дружеството притежава следните лицензи за извършване на своята дейност:

Дата	Протокол / решение	Вид застраховка
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Злополука
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Сухопътни превозни средства (без релсови превозни средства)
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Товари по време на превоз
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Други щети на имущество
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Обща гражданска отговорност
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Гражданска отговорност за МПС
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Помощ при пътуване
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Разни финансови загуби
16.07.1998 г.	Протокол № 13 на НСЗ	Пожар и природни бедствия
24.04.2000 г.	Решение № В-12 на ДЗН	Заболяване
26.05.2001 г.	Решение № В-28 на АНЗХ	Кредити
15.11.2006 г.	Решение № 1109-ОЗ допълнителен лиценз за застраховка по раздел II, буква „А“ т. 10.1 от Приложение № 1 към КЗ – „Всяка отговорност за вреди, възникваща при използването на сухопътни моторни превозни средства“	Гражданска отговорност за МПС
03.11.2009 г.	Решение № 903-ОЗ	Плавателни съдове
03.11.2009 г.	Решение № 903-ОЗ	Гражданска отговорност за плавателни съдове
24.02.2011 г.	Решение № 147-ОЗ	Летателни апарати
24.02.2011 г.	Решение № 147-ОЗ	Гражданска отговорност за летателни апарати
08.02.2018 г.	Решение № 149-ОЗ	Релсови превозни средства
08.02.2018 г.	Решение № 149-ОЗ	Гаранции

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2022 г.), освен ако не е посочено друго.

Ръководството на дружеството носи отговорността за съставянето и достоверното представяне на цялата информация в настоящия финансов отчет.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа за действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството ръководството счита, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

Прилагането на МСФО изисква от ръководството на дружеството да направи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки при изготвяне на годишния финансов отчет и при определяне стойността на някои от активите, пасивите, приходите, разходите и условните активи и пасиви. Всички те са извършени на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия финансов отчет.

Счетоводните предположения и приблизителни счетоводни оценки, които са критични за Дружеството са свързани предимно с техническите резерви, обезценката на вземания по несъбрани премии, както и на вземанията по застрахователни договори и оценката по справедлива стойност на финансовите активи, държани за търгуване и на разположение за продажба. Също така приблизителните оценки, свързани с определяне на полезния живот на нетекущите материални и нематериални активи на дружеството, а така също и определянето на справедливата стойност на инвестиционните имоти. Съществена приблизителна оценка е и определянето на срока на лизинговите договори, както и на дисконтовия процент при определени условия.

3. Промени в счетоводната политика

3.1 Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2023 г.

Дружеството е приложило следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2023 г., но нямат съществен ефект от прилагането им върху финансовия резултат и финансовото състояние на Дружеството:

- **Изменения в МСС 1 „Представяне на финансовите отчети“ и МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводните политики в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС**

Дружеството оповестява съществената информация свързана със счетоводната политика, вместо основните счетоводни политики. Измененията поясняват, че информацията за счетоводната политика е съществена, ако потребителите на финансовите отчети на предприятието се нуждаят от нея, за да разберат друга съществена информация във финансовите отчети и ако предприятието разкрива несъществена информация за счетоводната политика, тази информация не трябва да преобладава над съществената информация за счетоводната политика. За да подкрепи това изменение, СМСС измени също практическо изявление № 2 Изготвяне на преценки за същественост по МСФО, за да

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

предостави насоки как да се прилага концепцията за същественост към оповестяванията на счетоводната политика.

- **Изменения в МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС**

Измененията въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения към МСС 8, които помагат на дружествата да разграничават промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводните политики. Разграничението е важно, тъй като промените в счетоводните оценки се прилагат перспективно към бъдещи трансакции и други бъдещи събития, докато промените в счетоводната политика обикновено се прилагат ретроспективно към минали трансакции и други минали събития, както и към текущия период.

Измененията ще помогнат на дружествата да подобрят качеството на оповестяванията на счетоводната политика, така че информацията да бъде по-полезна за инвеститорите и другите основни потребители на финансовите отчети.

- **Изменения в МСС 12 „Данъци върху дохода“: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични трансакции в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС**

Предприятието трябва да прилага измененията в стандарта за трансакциите, които възникват на или след началото на най-скорошния представен сравнителен период. Също така Дружеството следва да признава в началото на най-скорошния представен сравнителен период отсрочени данъци за всички временни разлики, свързани с лизингови договори и задължения за извеждане от експлоатация и да признава кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба (или друг компонент на собствения капитал, ако е приложимо) на съответната дата.

- **Изменения в МСС 12 „Данъци върху дохода“: Международна данъчна реформа - Втори стълб Моделни правила, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС**

Измененията в МСС 12 са:

- Изключение от изискванията на МСС 12 предприятието да не признава и да не оповестява информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода по втори стълб на ОИСР. Предприятието трябва да оповести, че е приложило изключението.

- Изискване за оповестяване, според което предприятието трябва да оповестява отделно своите текущи данъчни разходи (приходи), свързани с данъците върху дохода по втори стълб.

- Изискване за оповестяване, което гласи, че в периодите, в които законодателството по втори стълб е прието или по същество е прието, но все още не е влязло в сила, предприятието оповестява известна или разумно оценена информация, която помага на потребителите на финансовите отчети да разберат излагането на предприятието на данъци върху дохода по втори стълб, произтичащи от това законодателство.

- Изискването предприятието да прилага изключението и изискването да оповести, че е приложило изключението незабавно след издаването на измененията и ретроспективно в съответствие с МСС 8.

- **МСФО 17 „Застрахователни договори“ в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС**

МСФО 17 замества МСФО 4 Застрахователни договори. Той изисква прилагането на модел за текущо оценяване, съгласно който преценките се преразглеждат през всеки отчетен период. Договорите са оценяват, като се използват:

дисконтирани парични потоци с претеглени вероятности;

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

изрична корекция за риск, и надбавка за договорени услуги, представляваща нереализираната печалба по договора, която се признава като приход през периода на покритие.

Стандартът позволява избор при признаването на промени в нормата на дисконтиране или в печалбата или загубата, или в другия всеобхватен доход. Новите правила ще се отразят на финансовите отчети и на основните показатели на всички дружества, които издават застрахователни договори. Ефектът от преминаването към новия стандарт е подробно описан.

- **Изменения в МСФО 17 „Застрахователни договори“: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 — Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС**

Измененията касаят оповестяването на сравнителната информация относно финансовите активи, представена при първоначалното прилагане на МСФО 17. Измененията имат за цел да помогнат на дружествата да избегнат временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори и следователно да подобрят полезността на сравнителната информация за потребителите на финансовите отчети.

МСФО 17 Застрахователни договори и МСФО 9 Финансови инструменти имат различни изисквания за преход. За някои застрахователи тези разлики могат да доведат до временни счетоводни несъответствия между финансовите активи и задълженията по застрахователни договори в сравнителната информация, която те представят във финансовите си отчети, когато прилагат МСФО 17 и МСФО 9 за първи път.

Измененията ще помогнат на застрахователите да избегнат тези временни счетоводни несъответствия и следователно ще подобрят полезността на сравнителната информация за инвеститорите чрез възможността да представят сравнителна информация за финансовите активи.

3.2 Стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Следните стандарти и тълкувания бяха издадени, но не бяха задължителни за годишните отчетни периоди, приключващи на 31 декември 2023 г.

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила не по-рано от 1 януари 2024 г., приети от ЕС
- Изменения в МСС 7 „Отчет за паричните потоци“ и МСФО 7 „Финансови инструменти: Оповестявания“: Финансови споразумения с доставчици, в сила от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС
- Изменения на МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени“ в сила от 1 януари 2016 г., не е приет от ЕС
- Изменения на МСФО 16 „Лизинг“: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг в сила не порано от 1 януари 2024 г., приети от ЕС
- Изменения в МСС 21 „Ефекти от промените в обменните курсове“, в сила от 1 януари 2025 г., не е приет от ЕС
- Изменения на МСФО 10 и МСС 28 - Продажба или апорт на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие

3.3 Преход към новия МСФО 17 Застрахователни договори

МСФО 17 замества МСФО 4, който бе временно решение и позволи на застрахователите да продължат да използват счетоводни принципи, които са прилагали преди първоначалното приемане на МСФО. МСФО 17 установява принципи за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на издадени застрахователни договори, презастрахователни договори и инвестиционни договори с допълнително участие в дохода. Датата на влизане в сила на новия

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

стандарт е 1 януари 2023 г. Преди тази дата Дружеството прилага временното освобождаване от МСФО 9, предвидено в МСФО 4. Приемането на МСФО 17 също изисква от Дружеството да прилага МСФО 9 от 1 януари 2023 г. Дружеството преизчисли сравнителния период, за да предостави последователна финансова информация за крайната и началната дати на сравнителния период (01.01.2022 г. и 31.12.2022 г.)

МСФО 17 се прилага за следните договори: (а) застрахователни договори, издадени от Дружеството, (б) презастрахователни договори, държани от Дружеството и (в) инвестиционни договори с допълнително участие в дохода, издадени от Дружеството. МСФО 17 се прилага за целия набор от права и задължения, създадени от застрахователен договор. Паричните потоци, генерирани от такива права и задължения, обикновено трябва да бъдат включени в оценката на активите и пасивите, свързани със застрахователните договори.

Ниво на агрегиране

- Линия бизнес съгласно изискванията на Платежоспособност 2 (П2);
- Индивидуални полици срещу групови полици;
- Характеристики на договора, които предполагат различни модели на измерване (напр. многогодишни срещу годишни полици);
- Характеристики на паричните потоци, които предполагат различни модели на измерване (напр. парични потоци, свързани с премии и комисиони срещу такива, свързани с щети).

Дружеството приема, че линията бизнес съгласно П2 групира договори с приемливо ниво на сходност на рисковете и я използва като база за сегментиране.

Модели за измерване

МСФО 17 въвежда три модела за измерване, отразяващи различна степен на участие на притежателя на полици в инвестиционното представяне или цялостното представяне на застрахователното дружество.

Общият модел на измерване, известен също като подход на градивните блокове, се състои от парични потоци за изпълнение (ППИ) и марж на договорно обслужване (МДО). ППИ представляват настояща стойност на правата и задълженията на Дружеството към притежателите на полици, включваща оценки на очакваните парични потоци, дисконтиране и корекция за нефинансов риск. МДО представлява бъдещият приход от влезли в сила договори, който предприятието ще признае поетапно, докато предоставя услуги през периода на покритие. В началото на договора МДО не може да бъде отрицателен. Ако паричните потоци от изпълнението доведат до отрицателен МДО в началото, той ще бъде признат със стойност нула и отрицателната сума ще бъде призната като разход незабавно в отчета за печалбата или загубата.

В края на отчетния период балансовата стойност на група застрахователни договори е сумата на пасива за остатъчно покритие (ПОП) и пасива за възникнали щети (ПВЩ). ПОП се състои от паричните потоци от изпълнението, свързани с бъдещи услуги и договорната услуга, докато ПВЩ се състои от паричните потоци от изпълнението, свързани с вече предоставени услуги (покритие). МДО се коригира за промени в паричните потоци, свързани с бъдещи услуги, и за лихвеното натрупване при лихвени проценти, фиксирани при първоначалното признаване на група от договори. Освобождаването на суми от МДО се признава в печалбата или загубата всеки период, за да отрази услугите, предоставени през този период на базата на т. нар. „единици за покритие“.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Подходът на променливите такси представлява модификация на общия модел за измерване по отношение третирането на МДО и е приложим за договорите с пряко участие в дохода. Застрахователният договор има характеристика за пряко участие, ако са изпълнени следните три изисквания: съгласно договорните условия притежателят на полицата участва със свой дял в ясно определена група от инвестиции; Дружеството очаква да плати на притежателя на полицата сума, която е значителна част от възвръщаемостта на справедливата стойност на тези инвестиции; и Дружеството очаква значителна част от всяка промяна в сумите, които следва да бъдат изплатени на притежателя на полицата, да варира в зависимост от промяната в справедливата стойност на инвестициите. Оценката за това дали застрахователният договор отговаря на тези три критерия се прави при сключването на договора и не се преразглежда впоследствие, освен в случай на съществена промяна по договора. За договори с характеристики на пряко участие, МДО се коригира за промени в размера на дела на Дружеството в справедливата стойност на инвестициите. Не се изисква допълнително начисление на лихви, тъй като МДО се преизчислява ефективно с корекции за промени във финансовите рискове.

Подходът за разпределение на премиите (ПРП) е опростен подход за измерване на ПОП, който Дружеството може да избере да използва, когато подходът за разпределение на премиите води до стойност, която не се различава съществено от изчислената стойност по общия модел, или ако периодът на покритие на всеки договор от групата застрахователни договори е до една година. Съгласно подхода за разпределяне на премиите, ПОП се измерва като сумата на получените премии нетно от платените аквизиционни парични потоци, минус нетната сума на премиите и аквизиционните паричните потоци, които са били признати в печалбата или загубата през изтеклата част от периода на покритие въз основа на изминалото време.

Критериите, които трябва да са едновременно изпълнени, за да се приложи Подходът за разпределение на премиите (ПРП), са:

- Периодът на покритие по групата застрахователни договори е една година или по-малко;
- Пасивът за остатъчно покритие, изчислен по ПРП, не се различава съществено от Пасивът за остатъчно покритие, изчислен по Общият модел за оценка (ОМ);
- Няма обременителни групи застрахователни договори при първоначалното признаване.

Дружеството прилага Подхода на разпределение на премиите по отношение на всички групи Застрахователни договори

Преход

МСФО 17 се прилага ретроспективно. Паричните потоци от изпълнение се определят проспективно към всяка отчетна дата, включително датата на първоначалното прилагане. Дружеството е приложило пълен ретроспективен подход при прехода към МСФО 17 и

Всички позиции във финансовите отчети, засегнати от замяната на МСФО 4 с МСФО 17, са представени в следната таблица:

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

	Преди ефект	Ефект МСФО 17	След ефект
	31.12.2021		1.1.2022
	'000 лв.		'000 лв.
Презастрахователни активи	219 517	(219 517)	-
Активи по презастрахователни договори	-	220 487	220 487
Вземания по застрахователни и презастрахователни договори	61 972	(61 972)	-
Неразпределена печалба	9 940	(9 585)	355
Застрахователни резерви	301 211	(301 211)	-
Задължения по застрахователни договори	-	267 745	267 745
Задължения по презастрахователни договори	-	30	30
Задължения по застрахователни и презастрахователни договори	22 538	(17 981)	4 557

3.4 Преход към новия МСФО 9 Финансови инструменти

МСФО 9, Финансови инструменти, издаден от СМСС през юли 2014 г., напълно заменя МСС 39 и предоставя нов подход за това как да се класифицират финансови инструменти въз основа на характеристиките на техните парични потоци и бизнес модела, според който се управляват. Освен това стандартът въвежда нов проспективен модел за обезценка на дългови инструменти и предоставя нови правила за отчитане на хеджиране. Основното въздействие на МСФО 9 произтича от новите правила за класификация, водещи до повече финансови инструменти, които се оценяват по справедлива стойност в дохода, както и от новия модел за обезценка.

Като се има предвид силната взаимовръзка между измерването на застрахователни договори за пряко участие и държаните базови активи, Дружеството реши да използва опцията за отлагане на пълното прилагане на МСФО 9 до влизането в сила на МСФО 17, което е 01 януари 2023 г.

Очакваната кредитна загуба се признава към датата на прехода за дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност в печалбите и загубите /ССПЗ/, както и за парични средства и вземания, оценени по амортизирана стойност. Следващата таблица предоставя преглед на справедливите стойности към 1 януари 2022 г. и сумите на промяната в справедливите стойности през отчетния период поотделно за финансови активи:

	Преди ефект	Ефект МСФО 9	След ефект
	31.12.2021		1.1.2022
	'000 лв.		'000 лв.
Банкови депозити	1 598	(13)	1 585
Парични средства	21 827	(160)	21 667
Неразпределена печалба	9 940	(173)	9 767

При прехода към МСФО 9 дружеството оценява като финансови активи по амортизируема стойност всички банкови депозити, пари в банкови сметки, търговски и други вземания, български държавни ценни книжа, преди класифицирани като държани до падеж.

Всички останали финансови активи като акции, други ДЦК, държани за продажба, корпоративни облигации се класифицират като финансови инструменти по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Годишен финансов отчет

31 декември 2023 г.

4 Съществена информация за счетоводната политика

4.1 Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки, че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2 Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“. Дружеството е приело да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

4.3 Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.4 Приходи от застрахователни услуги

При прилагането на подхода на разпределение на премията (ПРП), застрахователните приходи за периода са сумата на очакваните постъпления от премии, разпределени за периода. Очакваните постъпления от премии се разпределят към застрахователните приходи въз основа на изминалото време от границата на договора, освен ако очакваният модел на възникване на разходите по застрахователни услуги се различава значително от изминалото време.

Граница на договора представлява този период, за който е определен размерът на застрахователната премия, който обикновено е не по-вече от една година.

Очакваните постъпления от премии се коригират с обезценки и отписвания, съгласно изискванията на КЗ и Наредба 53 на КФН. Отписаните и обезценени премии през текущата година намаляват застрахователния приход на Дружеството.

4.4.1 Продажба на стоки

При продажба на стоки приход се признава, когато Дружеството е прехвърлило на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възразение.

4.4.2 Предоставяне на услуги

Приходът от наеми от предоставяне на инвестиционните имоти на Дружеството по договори за оперативен лизинг се признава на база на линейния метод за периода на лизинга, съгласно изискванията и на МСФО 16.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

4.4.3 Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.5 Разходи

Разходите на дружеството се признават текущо в момента на тяхното възникване на база на принципа на начисляването.

Аквизиционни разходи са разходите, възникващи при сключването на застрахователни договори. Те включват основно преки разходи като аквизиционни комисиони и разходите за издаване на застрахователния договор. Според счетоводната политика на дружеството, аквизиционните разходи включват и разпределени относими административни разходи, свързани с обработката на предложенията и издаването на полиците. Дружеството признава аквизиционните разходи, свързани с групите застрахователни договори, в периода на тяхното възникване, тъй като приема, че договорите в групите, с които са свързани тези разходи, са с период на покритие в рамките на една година.

Разходите за изплатени обезщетения се признават през периода, в който възникват. Те включват разходите за изплатени обезщетения и разходите за уреждане на застрахователни претенции (ликвидационни разходи), намалени с приходите от упражняване на регресни права и възстановимите обезщетения от презастрахователи, коригирани с изменението на резерва за предстоящи плащания, нетно от презастраховане за финансовата година.

Административните разходи (разходи за възнаграждения на персонала, разходи по инкасиране на премията и управление на застрахователния портфейл, разходите за реклама и амортизационните разходи за ползваните активи в изброените дейности) се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

Предплатените разходи се признават като текущи през периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

4.6 Разходи за лихви

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Те се представят отделно в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, заедно с останалите финансови разходи на дружеството, включващи обичайно разходи от операции с финансови активи, отрицателни курсови разлики, банкови такси и други финансови разходи.

4.7 Нематериални активи

Нематериални активи включват програмни продукти, права върху интелектуална собственост и други. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Програмни продукти 2 години
- Други 6.67 години

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други приходи“.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.8 Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Транспортни средства	4 години
• Офис обзавеждане	6.67 години
• Компютърна техника	2 години
• Други	6.67 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други приходи“.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.9 Лизинг

Дружеството като лизингополучател

Дружеството преценява дали договорът представлява или съдържа елементи на лизинг ако по силата на този договор се прехвърля срещу възнаграждение правото на контрол над използването на даден актив за определен период от време. Ако се установи, че договорът съдържа лизинг Дружеството признава като актив с право на ползване и съответно задължение към датата, на която лизинговият актив е достъпен за използване от Дружеството за дългосрочните си лизингови договори.

Дружеството е избрало да не прилага изискванията в параграфи 22—49 от МСФО 16 по отношение на:

а) краткосрочни лизингови договори; както и

Годишен финансов отчет

31 декември 2023 г.

б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност (както е описано в параграфи Б3—Б8 от счетоводни стандарт).

За тези лизингови договори Дружеството признава лизинговите плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор. Повторна оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг се прави единствено при промяна в реда и условията на договора.

Активите и пасивите, произтичащи от лизинг, първоначално се оценяват на база настояща стойност. Задълженията за лизинг включват нетната настояща стойност на следните лизингови плащания:

- фиксирани плащания (включително по същество фиксирани плащания), намалена с всички вземания за стимули за лизинг;
- променлива лизингова вноска, която се основава на индекс или лихва, първоначално измерена с помощта на индекса или курс към датата на започване;
- суми, които се очаква да бъдат изплатени от Дружеството при гаранции за остатъчна стойност;
- цена на упражняване на опция за покупка, ако Дружеството има основание да използва тази опция, и
- плащания на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява факта, че Дружеството упражнява тази опция.

Лизинговите плащания се дисконтират, като се използва лихвеният процент, включен в лизинговия договор. Ако този лихвен процент не може да бъде непосредствено определен се използва диференциален лихвен процент на лизингополучателя, който е процентът, който отделният лизингополучател би трябвало да плати, за да получи средства, необходими за получаване на актив с подобна стойност към актива с право на ползване в подобна икономическа среда със сходни условия, сигурност и условия.

Дружеството може да бъде изложено на потенциални бъдещи увеличения в променливите лизингови плащания въз основа на индекс или лихвен процент, които не са включени в лизинговия пасив до влизането им в сила. Когато влязат в сила корекциите в лизинговите плащания, въз основа на индекс или лихва, лизинговото задължение се преоценява и коригира спрямо актива с право на ползване.

Корекция на лизинговото задължение се извършва когато:

- Срокът на лизинга се е променил. Промяната се оценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент. Промяната се оценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменен дисконтов процент.
- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг. В този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на изменения лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва дисконтов процент към действителната дата на изменението.

Лизинговите плащания се разпределят между главни и финансови разходи. Финансовите разходи се начисляват в печалбата или загубата през лизинговия период, така че да се получи постоянен периодичен процент на лихва върху остатъка от пасива за всеки период.

Активите с право на ползване се оценяват по цена на придобиване, включваща следното:

- сумата на първоначалното оценяване на лизинговото задължение;
- всякакви лизингови плащания, направени към или преди датата на започване, намалени с получените стимули за лизинг;
- всички първоначални директни разходи и
- разходи за възстановяване.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Активите с право на ползване обикновено се амортизират през по-краткия срок на годност на актива и срока на лизинга на линейна база. Ако Дружеството има основание да използва опция за покупка, активът с право на ползване се амортизира през полезния живот на основния актив. Активите с право на ползване се тестват за обезценка по реда на МСС 36.

Дружеството приема праг за признаване на активи с право на ползване от 10,000 лева като се взема предвид цената на актива като нов.

Дружеството е приело политика да представя в отчета за финансовото състояние активите с право на ползване в същата позиция, в която съответните основни активи щяха да бъдат представени, ако бяха собствени, а за пасивите по лизинга, оповестява в кои позиции в отчета за финансовото състояние включват тези пасиви.

В отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход Дружеството представя лихвените разходи за пасиви по лизинга отделно от амортизационните отчисления за активите с право на ползване.

В отчета за паричните потоци лизингополучателят класифицира дългосрочните лизингови плащания по частта от главницата на пасива по лизинга в рамките на дейностите по финансиране; по частта от лихвата на пасива по лизинга, като за изплатените лихви се прилагат изискванията в МСС 7 Отчети за паричните потоци; и краткосрочните лизингови плащания, плащанията за лизинг на активи с ниска стойност и променливите лизингови плащания, които не са включени в оценката на пасива по лизинга в рамките на оперативните дейности.

Дружеството като лизингодател

Дружеството продължава да класифицира всички лизингови договори като разграничава два вида лизинг: оперативен и финансов.

Приходите от оперативен лизинг, когато Дружеството е лизингодател, се признават като доходи на линейна база през срока на лизинговия договор. Дружеството не се нуждае от корекции в отчитането на активи, държани като лизингодател в резултат от приемането на лизинговия стандарт.

Дружеството сключва лизингови договори като лизингодател във връзка с някои свои инвестиционни имоти.

4.10 Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.11 Инвестиционни имоти

Дружеството отчита като инвестиционни имоти земя и/или сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в отчета за финансовото състояние по справедливите им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата, съответно във финансови приходи или разходи.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовия отчет на Дружеството, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Дружеството да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Дружеството отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се признават за периода, за който се отнасят.

4.12 Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

4.12.1. Финансови активи

Първоначално признаване и оценяване

Финансовите инструменти, с изключение на търговски вземания и активи по договори с клиенти, които не съдържат значителен финансов компонент дефиниран съгласно МСФО 15, се оценяват по справедливата им стойност плус, за инструменти, които не се оценяват по справедлива стойност през печалбата и загубата, разходите по сделката.

Търговски вземания и активи по договори с клиенти, които не съдържат значителен финансов компонент, дефиниран съгласно МСФО 15 се признават първоначално по цена на сделката (т.е. фактурираната стойност с изключение на разходи събрани от името на трети лица).

Въз основа на обичайните договорни срокове за плащане Дружеството оценява, че търговските вземания и активи по договори с клиенти не съдържат значителен финансов компонент и поради това се измерват по цена на сделката.

Класификацията на финансовите активи се извършва на база на бизнес модела за тяхното управление и характеристиките на договорните парични потоци.

В зависимост от бизнес модела, по който са управлявани, финансовите активи се класифицират на:

- Активи държани за събиране на договорените парични потоци;
- Активи държани за събиране на договорените парични потоци и за продажба;
- Други.

Класификация и последващо оценяване

Финансовите активи се класифицират в следните категории в зависимост от начина си на оценяване:

- Дългови инструменти оценявани по амортизирана стойност;
- Дългови инструменти оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- Капиталови инструменти оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата.

За класификацията и оценяването на финансовите активи Дружеството прилага тест за определяне на бизнес модела, който включва:

- Разделяне на активите в отделни групи или портфолия в зависимост от начина, по който са управлявани;
- Идентифициране на целите на Дружеството при управлението на всяка група;
- На база на тези цели, класифициране на всяка група или портфолио като „държани за събиране“, „държани за събиране и продажба“ и „други“;
- За активи класифицирани като държани за продажба се оценява нейната правилност чрез тестване на дейности в предходни периоди.

Дружеството класифицира и оценява финансовите си активи както следва:

Финансов актив по МСС 39	Категория по МСФО 9
Търговски и други вземания	Дългови инструменти оценявани по амортизирана стойност
Инвестиции в облигации, държани до падеж	ФА по справедлива стойност през печалбата или загубата
Инвестиции в акции, държани за търгуване	ФА по справедлива стойност през печалбата или загубата
Инвестиции в облигации и ДЦК, държани за търгуване	ФА по справедлива стойност през печалбата или загубата
Инвестиции в облигации и ДЦК, държани до падеж	Дългови инструменти оценявани по амортизирана стойност
Инвестиции в дялове в други предприятия	ФА по справедлива стойност през печалбата или загубата
Пари и парични еквиваленти	Дългови инструменти оценявани по амортизирана стойност

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Всички финансови активи, държани от Дружеството, отговарят на изискванията за плащане само на главница и лихви.

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Тази категория включва парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и предоставени заеми. Тази категория финансови активи е най-съществена за Дружеството.

Дружеството оценява и измерва финансовите активи по амортизирана стойност, ако са изгълнени и двете от следните условия:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел да се държат финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци;
- Договорените условия на финансовия актив водят до определени дати на паричните потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива. Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки финансов отчет на Дружеството, като промените се отразяват в печалбата или загубата. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, променен или обезценен.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Дружеството оценява всички останали финансови активи, различни от тези, които са определени като оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през печалбата и загубата.

В случай че по този начин се елиминирала или намалява значително несъответствието в оценяването или признаването на даден финансов актив, което би произтекло от признаване на резултати и промени въз основа на различни бази, Дружеството може да приложи изключенията, съгласно МСФО 9 и при първоначално признаване за неотменимо да определи финансов актив, като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загуба, вкл. договори за доставка на нефинансова позиция. Такива финансови активи се представят в пояснителните бележки към финансовия отчет отделно от другите инструменти, за които задължително се прилага този подход на оценяване.

Обезценка

Обезценката на всички финансови активи, с изключение на тези оценявани по справедлива стойност през печалбата и загубата, се извършва на база на модела на очакваните кредитни загуби, който изисква да се определи коректив от загуби при първоначалното признаване на финансовия актив, отразяващ очакваното ниво на загуби, като се вземат предвид, наред с другото, очакваните бъдещи икономически условия. Загубите възникващи от обезценка на финансови активи, включително тяхното възстановяване, се признават в отчета за всеобхватния доход като част от оперативните разходи.

Дружеството прилага опростения подход за измерване и признаване на очакваните кредитни загуби за търговски вземания, активи по договори с клиенти и парични средства и парични еквиваленти, при който се определя коректив от загуби за целия срок на финансовите активи.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Матрицата на провизиите прилагана от Дружеството по отношение на парични средства и парични еквиваленти, и на депозити в банки е на база дългосрочен кредитен рейтинг на банките, при които се държат финансовите активи, както следва:

Финансов актив по МСФО 9	Дългосрочен кредитен рейтинг (Issuer Default Rating на Фич Рейтингс или рейтинг на финансова сила на БАКР - Агенция за кредитен рейтинг)	% на очаквани кредитни загуби
Парични средства и парични еквиваленти	AAA+, AAA, AAA-	0.1%
	AA+, AA, AA-	0.3%
	A+, A, A-	0.5%
	BBB+, BBB, BBB-	0.8%
	BB+, BB, BB-	1.0%
	B+, B, B-	2.0%
	CCC+, CCC, CCC-	10.0%
	CC+, CC, CC-	25.0%
	C+, C, C-	50.0%

4.12.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения, несвързани със застрахователната дейност.

Първоначално признаване и оценяване

Финансовите пасиви се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс или минус, в случай на финансов пасив, който не се оценява по справедлива стойност през печалбата или загубата, разходите по сделката, които са пряко свързани с придобиването или издаването на финансовия пасив.

Финансовите пасиви се класифицират като оценявани впоследствие по амортизирана стойност, с изключение на финансови пасиви, включително деривативи, които са класифицирани като оценявани по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения и пасиви по договори с клиенти съгласно МСФО 15, които се признават първоначално по справедлива стойност и се класифицират като оценявани по амортизирана стойност.

Амортизираната стойност се изчислява на база стойността, по която са оценява финансовия пасив при първоначалното му признаване, минус погашения на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, изчислявана по метода на ефективната лихва

Отписване

Финансов пасив се отписва, когато той е погасен, т.е. когато задължението посочено в договора е изпълнено, е анулирано или срокът му е изтекъл.

4.13 Материални запаси

Материалните запаси включват бланки под строга отчетност, дребен стопански инвентар, рекламни материали. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването им и други преки разходи, свързани с доставката им. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай, че материалните запаси са били вече

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

обезпечени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

4.14 Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.15 Парични средства

Паричните средства се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки. В отчета за паричните потоци. Банковите депозити с матуритет до 90 дни след отчетната дата се представят като парични средства в отчета за паричните потоци

4.16 Застрахователни операции

Съобразно предмета на дейност ЗД БУЛ ИНС АД прилага МСФО 17 и класифицира сключените със своите клиенти договори като застрахователни договори. Този стандарт дефинира изисквания за оповестяването на счетоводната политика и представяне на сравнителна информация по отношение на застрахователните активи и пасиви, както и приходите и разходите, свързани със застрахователната дейност. Счетоводната политика на Дружеството е съобразена със спецификата на предлаганите застрахователни услуги и съответните нормативни изисквания.

4.17 Застрахователни договори. Задължения по застрахователни договори

Пасив за остатъчно покритие (ПОП)

Дружеството прилага ПРП за определяне балансовата стойност на ПОП в края на всеки отчетен период като балансовата стойност в началото на отчетния период
плюс получените премии през периода;

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

минус паричните потоци от придобиване на застраховки;
плюс всички суми, свързани с амортизацията на паричните потоци по придобиване на застраховки,
признати като разход през отчетния период;
плюс всякакви корекции на финансов компонент.

ПОП се състои от следните компоненти:

ПОП = ПОП (премии) – ПОП (разходи за придобиване) + ПОП (компонент на загуба) + ПОП (други застрахователни задължения) – ПОП (застрахователни вземания)
където:

- Компонент ПОП (премии) – представлява равномерно разпределяне на дължимата премия по застрахователните договори разпределена пропорционално според оставащия период на покритие на договора, увеличена с очакваните разходи за бонуси и отстъпки. Компонентът се признава в печалбата или загубата на ред “Застрахователен приход”.
- развитието на риска. Разходите, свързани със заделване на резерв за бонуси и отстъпки, се признават в печалбата или загубата в периода, в който е признат премиерният приход от застрахователната дейност. Освобождаването на резерва се отчита при плащане.
- Компонент ПОП (разходи за придобиване) е свързан с придобиването на нов или подновяването на текущ застрахователен бизнес/договор. Компонентът включва направените аквизиционни разходи (преки и косвени), които се отнасят за времето между края на отчетния период и датата, на която изтичат застрахователните договори. Текущите аквизиционни разходи се признават в разхода по застрахователни услуги в печалбата или загубата.
- ПОП (компонент на загуба) – към датата на първоначалното признаване застрахователният договор е обременителен, ако паричните потоци от изгъланението по, разпределени към договора, и всички предварително признати парични потоци от придобиване и всички парични потоци, произтичащи от договора към датата на първоначалното признаване, общо са нетен изходящ поток.

Това определение, базирано на общия подход, е в сила за ПОП. Обременителните договори на портфейл се групират отделно от договорите, които не са обременителни съгласно МСФО 17.

- ПОП (други застрахователни задължения) - включват дължими суми, които са излезли от компонента на премията и са дължими за уреждане в кратък срок;
- ПОП (застрахователни вземания) - вземания, свързани с премии по сключени застрахователни договори.

Пасив за възникнали щети (ПВЩ)

Пасивът за възникнали щети е образуван на база очакваните изходящи парични потоци свързани с претенции, като отразяват стойността на парите във времето и финансовите рискове, свързани с бъдещите парични потоци и към тях е добавена и корекция за риск, по отношение на нефинансов риск.

Пасивът за възникнали щети включва:

Предявени, но неизплатени претенции - изчислен по метода “претенция по претенция”, съгласно който в него се включва очакваният размер на плащанията за всяка предявена, но неплатена претенция. Предвидените разходи за уреждане на обезщетенията са включени в резерва за предявени, но неизплатени искове в размер на 2% от този резерв. Всички претенции по застрахователни договори, предявени по съдебен ред, за които Дружеството е уведомено и по които няма влезли в сила съдебни решения, се включват в резерва по цената на иска заедно с дължимите лихви и известните разноси по делата.

Възникнали, но непредявени претенции - включва размера на непредявените претенции по събития, възникнали преди края на отчетния период, както и размера на претенциите, които могат да бъдат възобновени. Резервът за възникнали, но непредявени претенции се изчислява по видове застраховки чрез прилагане на актюерска преценка, на базата на квотата на щетимост и инфлационните процеси, съобразно индивидуалните характеристики на застраховката.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

За определяне на резерва по застраховките, различни от ГО на автомобилистите и Автокаско, Дружеството прилага минималните проценти, определени с решение на КФН за 2022г. спрямо начислените премии за отчетния период.

В рамките на 2023 г. ЗД БУЛ ИНС АД извършва дейност по застраховка “Гражданска отговорност на автомобилистите” и гранична застраховка “Гражданска отговорност”. За определяне на резерва Дружеството прилага верижно–стъббов метод на база акумулирания брой и средната стойност на предъявените от Дружеството претенции по имуществени вреди и по неимуществени вреди, при използване на коефициенти за развитие, определени по пазарни данни. Размерът на резерва по застраховката Автокаско е определен по статистически метод на базата на данни от последните 7 години на базата на прогнозиран брой щети и очакван среден размер за една щета.

Изчислява се на ниво на агрегиране, което е определено въз основа на съответни фактори, напр. линия на бизнес и клиентски сегмент. ПВЩ е равно на настоящата стойност на бъдещите парични потоци, свързани с възникнали щети, и корекция за нефинансов риск. Дружеството дисконтира бъдещите парични потоци, свързани с възникнали щети, дори ако тези парични потоци се очаква да бъдат изплатени или получени в рамките на една година или по-малко от датата на възникване на претенциите.

За оценка на ПВЩ Дружеството формира портфейли от годишни кохорти съгласно нивата на агрегиране – за щети, възникнали в рамките на една година.

Като част от пасива за възникнали щети (ПВЩ), Дружеството определя най-добрата оценка на резервите за щети, включително възстановявания по регреси, разходи за ликвидация на щети.

„Най-добрата оценка“ се определя като условната очаквана стойност на пълен набор от възможни резултати за горните елементи, като се има предвид вече известната информация. Това изисква анализ на основните пасиви и събиране на качествена и количествена информация.

Както количествените, така и качествените резерви трябва да се поддържат на ниво, което отговаря на изискванията за най-добра оценка. В случаите, когато не се поддържа най-добра оценка, тогава количествените и/или качествените резерви трябва да бъдат коригирани по подходящ начин.

Дружеството коригира приблизителни оценки на бъдещите парични потоци, за да се отрази стойността на парите във времето. Използваните дисконтови проценти отразяват парите във времето, характеристиките на паричните потоци и характеристиките на ликвидността на застрахователните договори. Съответстват на текущите пазарни цени на финансовите инструменти с парични потоци, чиито характеристики са съвместими с тези по застрахователни договори. Изключват ефекта на факторите, които влияят върху наблюдаемите пазарни цени, но не засягат бъдещите парични потоци по застрахователни договори.

Дисконтовата крива, която дружеството използва, е същата, която използва и за Платежоспособност 2, а именно безрискова крива на доходност определена от ЕИОПА.

Добавка за нефинансов риск - Дружеството използва стохастичен булстрап метод за извеждане на разпределение на добавката за риск. В съответствие се определя и доверителния коефициент за избрания размер.

Застрахователни финансови приходи и разходи, свързани с ПВЩ

Застрахователните финансови приходи или разходи отразяват промените в балансовата стойност на ПВЩ, свързани с финансови рискове. Те включват ефекта от времевата стойност на парите (т.е. натрупването на лихва върху всички парични потоци от изпълнението, корекцията за нефинансов риск), както и ефектите от промяната на валутните курсове.

Натрупването на лихва се признава в отчета за печалбите и загубите. То представлява премахване на ефекта от дисконтиране (стойността на парите във времето) за настоящата стойност на бъдещите парични потоци, произтичащ от времевото изменение, и се изчислява чрез ползването на фиксирана към началото на договора лихвена крива.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Промените в предположенията, дължащи се на финансов риск, различен от времевата стойност на парите, се признават като застрахователни финансови приходи или разходи в печалбата или загубата.

Промяната в дисконтовия процент се изчислява въз основа на текущи пазарни проценти. Следователно, ефектът от промените във времевата стойност на парите, произтичащи от изтичането на времето, т.е. разликата между текущия дисконтов процент и фиксирания процент се признава като застрахователен финансов приход или разход.

4.18 Активи по презастрахователни договори

С цел управление на застрахователните рискове в рамките на рисковия апетит на компанията, Дружеството прехвърля част от застрахователния риск, който носи по сключени застрахователни договори на презастрахователи срещу договорена презастрахователна премия. Очакваните ползи на Дружеството от презастрахователните договори по отношение на поетите задължения и предстоящи плащания се признават като активи в баланса в момента на тяхното възникване. Тези активи включват краткосрочни задължения на презастрахователите към дружеството, както и вземания, които зависят от очакваните обезщетения и ползи, произтичащи от съответните презастрахователни договори.

Дружеството представя пред Комисията за финансов надзор (КФН) всяка година действащата Презастрахователна програма, съдържаща информация за презастрахователните договори, които са в сила.

ЗД БУЛ ИНС АД има сключен презастрахователен договор по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, който отговаря на изискванията на Комисията за финансов надзор. Презастрахователният договор е тип "превишаване на загубата" (excess of loss) и условията по него са посочени в презастрахователната програма на Дружеството по застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите". В допълнение Дружеството е страна по квотен презастрахователен договор от типа „clean-cut“, действащ след като се приложат условията на предхождащите го презастрахователни договори по линии бизнес „Гражданска отговорност на автомобилистите“ и „Каско“. Квотният коефициент и по двете линии бизнес е 70%.

Презастрахователните активи включват предстоящи за получаване към отчетната дата вземания по презастрахователни операции, признати като приход на база дължимите през периода премии, обезщетения, участия в резултата и комисионни по силата на действащите презастрахователни договори. Възстановимата стойност на вземанията по презастрахователните операции се преглежда за обезценка към всяка отчетна дата. Тези активи се обезценяват, ако съществуват обективни доказателства, в резултат на събитие настъпило след първоначалното му признаване, че Дружеството няма да може да възстанови всичките дължими суми и при положение, че ефектът от събитието върху сумата, която Дружеството следва да получи от презастрахователя, може да бъде надеждно измерена.

Презастрахователните пасиви представляват предстоящи за плащане към отчетната дата задължения по презастрахователни операции, признати като разход на база дължимите през периода премии, обезщетения, участия в резултата и комисионни по силата на действащите презастрахователни договори.

Дружеството представя нетно активите и пасивите по презастраховане на ниво презастраховател и по отделни компоненти – цедиран ПОП и цедиран ПВИЦ, като използва ПРП.

Делът на презастрахователя в ПОП се оценяван аналогично на директния ПОП и се състои от следните компоненти:

Цедиран ПОП = цедиран ПОП (премии) – цедиран ПОП (разходи за придобиване) + цедиран ПОП (възстановим компонент на загуба) - ПОП (други презастрахователни задължения) + ПОП (презастрахователни вземания)

Делът на презастрахователя в ПВИЦ се оценява подобно на директния ПВИЦ и се представя отделно от него в отчета за финансовото състояние. Делът на презастрахователя в ПВИЦ се състои от следните компоненти и се оповестява нетно на позиция активи по презастраховане:

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

- Презастрахователен дял в резервите за предъявени, но неизплатени претенции
- Презастрахователен дял в резервите за възникнали, но непредявени претенции
- Корекция за фалит на контрагента
- Добавка за нефинансови рискове
- Вземания и задължения по презастрахователни щети
- Ефект от дисконтиране

Презастрахователните активи представляват салда, дължими от презастрахователни компании. Сумите, подлежащи на възстановяване от презастраховател, се оценяват по начин последователен с резерва за предъявени, но неизплатени претенции или с уредени претенции, свързани с полици, по които застрахователният риск е прехвърлен към презастрахователя, и които са свързани с конкретен презастрахователен договор.

Към 31 декември 2023 г., както и към края на предходната финансова година, Дружеството не извършва дейност, свързана с активно презастраховане.

4.19 Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Другите резерви включват общи резерви и допълнителни резерви.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Всички трансакции със собствениците на Дружеството са представени отделно в отчета за собствения капитал.

4.20 Пенсионни и други задължения към персонала

Трудовите и осигурителни отношения със служителите в Дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъде ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала по компенсируеми отпуски включват заплати и осигуровки.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд Пенсии, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд Общо заболяване и майчинство (ОЗМ), фонд Безработица, фонд Трудова злополука и професионална болест (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд Пенсии, фонд ОЗМ, фонд Безработица, фонд ТЗПБ, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Дружеството вноски по планове с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за печалбата или загубата за годината, освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по ред „Разходи за персонал, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи“. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет сертифициран актюер на Дружеството, издава доклад с изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания до пенсиониране, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени в „Разходи за персонала“.

4.21 Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

Дружеството е страна по предявени, но неизплатени регресни искове, възникнали в резултат на нормалния ход на застрахователната дейност, както и ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите във финансовия отчет провизии. Дружеството заделя резерв за възникнали и предявени претенции, съгласно изискванията на Наредба № 53 от 23.12.2016 г. за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд, накратко Наредба №53.

4.22 Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу.

Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.26.

4.25.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случай, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.23 Несигурност на счетоводните приблизителни преценки и предположения

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, преценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, преценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.23.1 Адекватност и оценка на застрахователните пасиви

Най-важните преценки във финансовия отчет на Дружеството се отнасят до застрахователните пасиви. Дружеството има разумно предпазлив подход към провизирането им и спазва законовите изисквания в тази връзка.

Периодично актюерът на Дружеството, лицензиран от Комисията по финансов надзор, прави оценка дали общо формираните резерви са достатъчни, за да покрият евентуални бъдещи плащания. В случай че, оценката показва отклонение от най-добрата прогнозна оценка на техническите резерви се изследват причините за тези отклонения и се предприемат мерки за отстраняването им в бъдеще. При направената оценка в края на 2023 год. не се установяват съществени отклонения при най-добрата прогнозна оценка на резервите. Съгласно изискванията на регулаторните органи сумата на така формираните резерви следва да бъде обезпечена напълно с инвестиции във високоликвидни активи.

Ръководството счита, че текущото ниво на техническите резерви към края на отчетния период е достатъчно.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно формирането, признаването и оценяването на застрахователните пасиви. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството, тъй като тези предположения и допускания са свързани с бъдещето поради естеството на застрахователния бизнес, който изисква в по-голямата си степен определянето на вероятните бъдещи претенции и свързаните с тяхното уреждане разходи на дружеството. Тази несигурност е валидна най-вече при определяне размера на резервите за настъпили, но непредявени претенции и по отношение на застраховки, при които има по-дълъг процес на уреждане на претенциите, особено по отношение на неимууществените такива.

Управлението на застрахователния риск е описано в пояснение 36, а информация за резервите е представена в пояснение 16.

4.23.2 Справедлива стойност на инвестиционни имоти

Справедливата стойност на земя и сгради се определя на базата на пазарни доказателства чрез оценка, която се извършва от квалифицирани оценители. Допълнителна информация е представена в счетоводните политики на Дружеството, пояснение 4.11.

4.23.3 Справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливата стойност се базира на предположението, че продажбата на даден актив или прехвърлянето на даден пасив ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или на най-изгодния пазар за актива или пасива при липса на основен пазар за тях. Дружеството задължително следва да има достъп до така определените основен или най-изгоден пазар за актива или пасива.

Дружеството определя справедлива стойност, използвайки следната йерархия в съответствие с МСФО 13, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви;
- Ниво 2: входящи данни различни от котираны цени включени в Ниво 1, които могат да се намерят за актива или пасива, или директно (т.е., като цени) или индиректно (т.е., получени от цени);
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на налична пазарна информация (неналични входящи данни).

При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4.23.4 Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

4.23.5 Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период. Към 31 декември 2023 г. и 31 декември 2022 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.23.6 Задължение за изплащане на дефинирани доходи

При счетоводното отчитане на плановите с дефинирани доходи са необходими актюерски предположения за оценяването на задължението и разхода, и съществува възможност за възникване на актюерски печалби и загуби. Лицензиран актюер извършва оценка на задълженията на Дружеството всяка година. Те се оценяват на дисконтирана база, понеже е възможно да бъдат уредени много години след положения за тях труд от страна на наетите лица, изиска се и преценка за бъдещо нарастване на заплатите, текучество на персонала, нивата на смъртност и инфлацията.

5 Нематериални активи

Нематериални активи на Дружеството включват права върху интелектуална собственост, които са напълно амортизирани, и програмни продукти. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Програмни продукти '000 лв.
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2023 г.	2 242
Новопридобити активи	36
Салдо към 31 декември 2023 г.	2 278
Амортизация	
Салдо към 1 януари 2023 г.	(2 166)
Начислена	(10)
Салдо към 31 декември 2023 г.	(2 176)
Балансова стойност на 31 декември 2023 г.	102
Брутна балансова стойност	
Салдо към 1 януари 2022 г.	2 213
Новопридобити активи	29
Салдо към 31 декември 2022 г.	2 242
Амортизация	
Салдо към 1 януари 2022 г.	(2 152)
Начислена	(14)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(2 166)
Балансова стойност на 31 декември 2022 г.	76

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи”.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

6 Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Дружеството включват сгради, компютри, транспортни средства и офис оборудване. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

Общо

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

	Сгради и конструкции	Транспор тни средства	Съоръже ния и други	Разходи за придобиване	
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2023 г.	6	1 195	2 313	4	3 518
Новопридобити активи	-	297	4	8	309
Въведени в употреба	-	-	12	(12)	-
Салдо към 31 декември 2023 г.	6	1 492	2 329	-	3 827
Амортизация:					
Салдо към 1 януари 2023 г.	(2)	(1 126)	(2 113)	-	(3 241)
Начислена	-	(41)	(123)	-	(164)
Салдо към 31 декември 2023 г.	(2)	(1 167)	(2 236)	-	(3 405)
Балансова стойност на 31 декември 2023 г.	4	325	93	-	422
	Сгради и конструкции	Транспор тни средства	Съоръже ния и други	Разходи за придобиване	Общо
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2022 г.	6	1 195	2 191	-	3 392
Новопридобити активи	-	-	122	4	126
Салдо към 31 декември 2022 г.	6	1 195	2 313	4	3 518
Амортизация:					
Салдо към 1 януари 2022 г.	(1)	(1 091)	(1 981)	-	(3 073)
Начислена	(1)	(35)	(132)	-	(168)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(2)	(1 126)	(2 113)	-	(3 241)
Балансова стойност на 31 декември 2022 г.	4	69	200	4	277

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“. Активи от имоти, машини и съоръжения не са залагани за обезпечение на негови задължения.

7 Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството включват земи и сгради, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Инвестиционните имоти са представени във финансовите отчети на Дружеството, като е използван модел на справедливата стойност.

Справедливата стойност към 31 декември 2023 на двете последователни финансови години е определена от независим оценител с подходяща професионална квалификация и опит.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Изчислената крайна пазарна стойност на имотите е осреднен резултат между стойностите, получени чрез използването на различните оценителски методи, изброени по-долу. Мотивите на оценителя за ползваните оценителски методи и за тегловото съотношение между тях се базират на неговата преценка, че те предоставят най-представителна и достоверна оценка за сумата, за която съответния имот може да бъде разменен в сделка при справедливи пазарни условия между независими, равнопоставени, информирани страни.

Към 31 декември 2023 Дружеството отново възложи изготвянето на оценки по справедлива стойност, които бяха по-високи от текущата балансова стойност. Съгласно решение на комитета по инвестициите на Дружеството, преоценка не беше извършена и бяха запазени по-консервативните стойности от миналата година.

Промените в балансовите стойности, представени в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 '000 лв.
Салдо на 1 януари	20 308	19 543
Придобити	-	124
Нетна печалба от оценка до справедлива стойност	-	641
Салдо на 31 декември	20 308	20 308

Следните суми, свързани с инвестиционните имоти са представени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход:

	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 '000 лв.
Приходи от преоценка	-	641
Приходи от наем	98	94
Приходи от инвестиционни имоти	98	735

Инвестиционните имоти не са заложили като обезпечение на задължения на дружеството. През отчетния период не са признавани условни наеми.

Подход при оценка

Оценката е извършена съгласно изискванията на МСС 40 „Инвестиционни имоти“ и МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност“. При тази оценка са приложени следните основни подходи и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове дълготрайни материални активи:

„Пазарен подход“ чрез „Метода на пазарните аналози“

Подходът включва методи, при които се използват цени и друга уместна информация, генерирана от пазарни сделки с идентични или сравними активи или група активи. При този подход се установява стойността чрез анализ на скорошни продажби на подобни имоти, наскоро продадени или предложени за продажба на основния пазар, която се анализира и сравнява като се елиминира влиянието на различни фактори, като време, размер на приходите, местоположение на имота и др.

„Приходен подход“ чрез „Метода на капитализация“ или чрез „Метода на дисконтираните парични потоци“

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Подходът обхваща широка група от методи за остойностяване, които превръщат бъдещите суми (например парични потоци или приходи и разходи) в една текуща (дисконтирана) сума. Подходът на базата на доходите установява стойността на базата на дисконтиране или капитализиране на нетните парични потоци, които могат да бъдат генерирани, ако собствеността се отдава под наем за определен период от време – равен на остатъчния му срок на експлоатация. Оценяването на справедливата стойност се определя въз основа на стойността, посочена от текущите пазарни очаквания за тези бъдещи суми.

„Разходен подход“ чрез „Метода на остатъчната стойност“

За земи и сгради, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогични активи. Разходният подход оценява стойността на базата на разхода за възпроизвеждане или подмяна на собствеността, намален с обезценяването, породено от физическо износване и функционално (техническо) и икономическо остаряване, ако има такова и то може да се измери. Методът на остатъчната стойност е използван за имоти, за които съществува планова възможност за застрояване по влезли в сила ПУП и ЧиПУП, ПЗ, а също и когато е налице елемент на не проявена стойност, която може да се прояви при определени капиталовложения /инвестиции/ за разработване на имота като строителен терен или друг доходноносен проект. Остатъчната стойност на имота представлява разликата между стойността след разработването му и стойността на пълните разходи за разработването му - инвестиционна стойност по текущи пазарни цени. С помощта на експертни разчети се прогнозира размера на най-вероятните инвестиции, които трябва да се предвидят за развиването на недвижимия имот. На практика методът представлява комбинация от разходния и приходния подходи за определяне на пазарната стойност на недвижими имоти.

„Разходен подход“ чрез „Метода на амортизираната възстановима стойност“

За сгради, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогични активи. Разходният подход оценява стойността на базата на разхода за възпроизвеждане или подмяна на собствеността, намален с обезценяването, породено от физическо износване и функционално (техническо) и икономическо остаряване, ако има такова и то може да се измери. Физическо обезценяване е форма на обезценяване и представлява загуба на стойност в резултат на нормално използване на съоръженията и на излагането им на въздействията на околната среда. Функционалното (техническото) стареене е загуба на стойност, причинена от фактори, присъщи на актива, като промени в материалите и технологиите, които водят до излишни капиталови разходи в съществуващите съоръжения, липса на пълно използване и невъзможност за разширяване или осъвременяване на собствеността.

Йерархия на справедливите стойности

Оценките на инвестиционни имоти на дружеството са категоризирани като справедливи стойности на Ниво 3 от нивата на йерархия на справедливите стойности по МСФО 13 на базата на входящите данни, използвани при техниката за тяхното оценяване.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

8 Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и са основно свързани с нетекущи активи и доходи на физически лица.

Временна разлика	31.12.2022		Движение 2023				31.12.2023	
			Увеличение		Намаление			
	Данъчна основа	Данък	Данъчна основа	Данък	Данъчна основа	Данък	Данъчна основа	Данък
Активи по отсрочени данъци								
Компенсиреми отпуски	400	40	85	9	-	-	485	49
Отписани вземания	93	9	-	-	-	-	93	9
Неизплатени доходи на физ.лица	289	29	7 606	761	(8 147)	(815)	(252)	(25)
Планове с дефинирани доходи	205	21	14	2	(9)	(1)	210	21
Общо активи:	987	99	7 705	772	(8 156)	(816)	536	54

9 Финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

	31.12.2023	31.12.2022
	'000 лв.	'000 лв.
Корпоративни облигации - нелиствани	47 682	21 177
Акции - нелиствани	3	28 127
Правителствени облигации	5 930	5 310
Инвестиции в дялове в други предприятия	2 960	2 956
Финансови активи	56 575	57 570

	Корпоративни облигации - нелиствани	Акции - нелиствани	Правителствени облигации	Инвестиции в дялове в други предприятия	Общо
Начално салдо 1.1.2023 г.	21 177	28 127	5 310	2 956	57 570
Придобивания	27 665	-	2 966	4	30 635
Продажба	-	(28 124)	(2 548)	-	(30 672)
Натрупани лихви, нето за годината	-	-	60	-	60
Преценка, призната в печалби и загуби	(1 160)	-	142	-	(1 018)
Крайно салдо 31.12.2023 г.	47 682	3	5 930	2 960	56 575
Начално салдо 1.1.2022 г.	21 261	26 605	5 342	2 956	56 164
Преценка, призната в печалби и загуби	(84)	1 522	(32)	-	1 406
Крайно салдо 31.12.2022 г.	21 177	28 127	5 310	2 956	57 570

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

10 Финансови активи отчитани по амортизирана стойност

	31.12.2023	31.12.2022
	'000 лв.	'000 лв.
Държавни ценни книжа на България	2 595	2 805
Банкови депозити	15 526	14 282
	18 121	17 087

	Държавни ценни книжа на България	Банкови депозити	Общо
Начално салдо 1.1.2023 г.	2 805	14 282	17 087
Амортизация	(13)	-	(13)
Придобивания	-	15 037	15 037
Падежирали	(197)	(13 797)	(13 994)
Начислени лихви	-	12	12
Провизия за риск от ОКЗ	-	(8)	(8)
Крайно салдо 31.12.2023 г.	2 595	15 526	18 121

	Държавни ценни книжа на България	Банкови депозити	Общо
Начално салдо 1.1.2022 г.	2 818	1 585	4 403
Амортизация	(13)	-	(13)
Придобивания	-	12 814	12 814
Провизия за риск от ОКЗ	-	(117)	(117)
Крайно салдо 31.12.2022 г.	2 805	14 282	17 087

Към 31 декември 2023 г. е издадена банкова гаранция от "Юробанк България" АД в размер на 600 хил. евро (1,173 хил. лв.) в полза на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ) и е учреден залог върху паричните средства по банкова сметка на дружеството в същата банка на същата стойност. Гаранцията е с падеж 25 март 2029 г. Ежегодно гаранцията се подновява за срок от още една година.

11 Активи по презастрахователни договори

	Закупени презастрахователни договори 31.12.2023	Закупени презастрахователни договори 31.12.2022
Активи по застрахователни договор		
АОП премии	15 045	10 833
Активи за остатъчно покритие	15 045	10 833
АВЩ бъдещи парични потоци	241 509	221 450
АВЩ корекция за риск	8 543	6 808
Активи за възникнали щети	250 052	228 258
Общо	265 097	239 091

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Закупени презастрахователни договори

	31 декември 2023 г.	31 декември 2022 г.
Закупени презастрахователни договори	Активи	Активи
Морски, авианционен и транспорт	240	245
Сухопътни превозни средства	5 044	4 458
ГО на автомобилистите	259 813	234 388
Общо	265 097	239 091

	2023 г.			2022 г.		
Закупени презастрахователни договори	Остатъкн о покрите	Възник- нали щети	Общо	Остатък- но покрите	Възник- нали щети	Общо
Активи от презастрахователни договори в началото на периода	10 833	228 258	239 091	9 952	210 535	220 487
Пасиви от презастрахователни договори в края на периода	-	-		(30)	-	(30)
Нетно салдо към 1 януари	10 833	228 258	239 091	9 922	210 535	220 457
Нетни приходи (разходи) от закупени презастрахователни договори						
Презастрахователни разходи	(80 472)	-	(80 472)	(81 204)	-	(81 204)
Възстановени претенции	-	38 419	38 419	-	36 904	36 904
Промени свързани с минала услуга - корекции във възникнали щети	-	53 183	53 183	-	76 001	76 001
Финансов приход от закупени презастрахователни договори	-	9 895	9 895	-	(16 566)	(16 566)
Общи суми признати във всеобхватен доход	(80 472)	101 497	21 025	(81 204)	96 339	15 135
Парични потоци						-
Платени премии нетни от цедирани комисиони и други пряко относими платени разходи	84 495	-	84 495	82 116	-	82 116
Възстановявания от презастраховане	-	(79 703)	(79 703)	-	(78 615)	(78 615)
Общо парични потоци	84 495	(79 703)	4 792	82 116	(78 615)	3 501
Нетно салдо към 31 декември						
Активи от презастрахователни договори в края на периода	15 045	250 052	265 097	10 833	228 258	239 091
Пасиви от презастрахователни договори в края на периода	(189)	-	(189)	-	-	-
Нетно салдо към 31 декември	14 856	250 052	264 908	10 833	228 258	239 091

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

12 Материални запаси

	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 '000 лв.
Материали	235	247
Материални запаси	235	247

13 Търговски и други вземания

Търговските и други вземания включват:

	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 '000 лв.
Вземания по регресни искиове	-	1 928
Съдебни и присъдени вземания	7 606	4 612
Предплатени услуги и предоставени аванси	1 118	1 219
Вземания по договори за песни	2 011	2 104
Вземания от командитни дружества	5 630	2 960
Вземания по гаранции	891	592
Други	222	152
Търговски и други вземания	17 478	13 567
Текущи:	9 837	8 503
Нетекущи:	7 641	5 064
Търговски и други вземания	17 478	13 567

Дружеството е начислило 551 хил.лв. очаквани кредитни загуби на съдебните и присъдените вземания през 2023г.

14 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства в отчета за финансово състояние включват следните елементи:

	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 '000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
-български лева	13 078	11 975
-евро	2 544	2 543
-щатски долари	141	146
Пари и парични еквиваленти	15 763	14 664
Очаквани кредитни загуби	(125)	(74)
Пари и парични еквиваленти, нетно	15 638	14 590

Парите и паричните еквиваленти в отчета за паричните потоци включват следните елементи:

	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 '000 лв.
Парични средства	15 638	14 664
Срочни банкови депозити	14 733	13 409
Пари и парични еквиваленти	30 371	28 073

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Към 31 декември 2023 са наложени ограничения върху парични средства в разплащателни и депозитни сметки в размер на 505 хил.лв. (31 декември 2022 – 2 346 хил.лв.)

15 Собствен капитал

15.1. Акционерен капитал

Основният капитал на Дружеството към 31 декември 2023 г. се състои от 4 458 000 броя безналични поименни акции, всяка с номинална стойност от 10 лева. Всяка акция дава право на един глас в Общото събрание на акционерите, право на дивидент и на ликвидационен дял, пропорционален на номиналната стойност на акцията.

Към 31 декември 2023 г. капиталът на Дружеството е внесен изцяло.

Списъкът на акционерите на Дружеството към 31 декември 2023 г. и към 31 декември 2022 г. не е променен и е както следва:

	Брой акции	%
Кирил Валентинов Маринов	443 571	9.95%
Steelco GMBH	442 024	9.92%
Hili Investments Group LTD	436 151	9.78%
Стройбилдинг ЕООД	429 305	9.63%
Еврофинанс Мениджмънт АД	428 770	9.62%
Асегурансес Хенералес АД	274 425	6.16%
Конуей Асет Мениджмънт ООД	222 664	4.99%
Зимакс Инвестмънтс ООД	222 664	4.99%
Орбо Трейдинг България ООД	230 728	5.18%
RGE Group Corporation	248 556	5.58%
Turego Enterprises LTD	248 819	5.58%
Straticor Inc.	248 820	5.58%
Ranja Inc.	248 819	5.58%
Corpatel Inc.	248 820	5.58%
Мариан Илев Гочев	83 601	1.88%
Евгений Костов Делибалтов	263	0.01%
	4 458 000	100.00%

15.2. Резерви

Всички суми са в '000 лв.	Общи резерви	Допълнителни резерви	Общо
Салдо към 31 декември 2021 г.	2 332	6 975	9 307
Актуерски печалби, нетно от данъци	-	51	51
Салдо към 31 декември 2022 г.	2 332	7 026	9 358
Актуерски печалби, нетно от данъци	-	8	8
Салдо към 31 декември 2023 г.	2 332	7 034	9 366

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

16 Задължения по застрахователни договори

	31 декември		
	2023 г. Пасиви	2022 г. Пасиви	
Издадени застрахователни договори			
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	(304 132)	(275 637)	
Оказване на помощ	(507)	(620)	
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	(10 331)	(9 696)	
Кредитно и гаранционно застраховане	(130)	(169)	
Разни финансови загуби	(67)	(69)	
Застраховане във връзка със защита на доходите	(249)	(246)	
Морско, авиационно и транспортно застраховане	(470)	(195)	
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	(641)	(665)	
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	(928)	(823)	
Общо издадени застрахователни договори	(317 455)	(288 120)	
За 2023г.			
	ПОП	ПВЩ	Общо
Издадени застрахователни договори			
Пасиви от застрахователни договори в началото на периода	(21 451)	(266 669)	(288 120)
Застрахователен приход	180 242	-	180 242
Разходи по застрахователни услуги			
Възникнали щети и други пряко относими разходи	-	(50 306)	(50 306)
Промени свързани с минала услуга - корекции в ПВЩ	-	(73 688)	(73 688)
Амортизация на застрахователни аквизиционни парични потоци	(47 527)	-	(47 527)
Разходи по застрахователни услуги	(47 527)	(123 994)	(171 521)
Резултат от застрахователни услуги	132 715	(123 994)	8 721
Финансови разходи по издадени застрахователни договори	-	(11 608)	(11 608)
Общи суми признати във всеобхватен доход	132 715	(135 602)	(2 887)
Парични потоци			
Получени премии	(190 820)	-	(190 820)
Щети и други пряко относими платени разходи	-	111 506	111 506
Застрахователни аквизиционни парични потоци	52 866	-	52 866
Общо парични потоци	(137 954)	111 506	(26 448)
Пасиви от застрахователни договори в края на периода	(26 690)	(290 765)	(317 455)
За 2022 г.			
	ПОП	ПВЩ	Общо
Издадени застрахователни договори			
Пасиви от застрахователни договори в началото на периода	(19 697)	(248 048)	(267 745)
Застрахователен приход	173 771	-	173 771
Разходи по застрахователни услуги	-	-	-
Възникнали щети и други пряко относими разходи	-	(48 672)	(48 672)
Промени свързани с минала услуга - корекции в ПВЩ	-	(91 815)	(91 815)
Амортизация на застрахователни аквизиционни парични потоци	(45 522)	-	(45 522)
Разходи по застрахователни услуги	(45 522)	(140 487)	(186 009)
Резултат от застрахователни услуги	128 249	(140 487)	(12 238)
Финансови приходи по издадени застрахователни договори	-	19 564	19 564

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Общи суми признати във всеобхватен доход	128 249	(120 923)	7 326
Парични потоци			
Получени премии	(174 662)	-	(174 662)
Щети и други пряко относими платени разходи	-	102 302	102 302
Застрахователни аквизиционни парични потоци	44 660	-	44 660
Общо парични потоци	(130 002)	102 302	(27 700)
Нетно салдо към 31 декември			
Пасиви от застрахователни договори в края на периода	(21 451)	(266 669)	(288 120)

17 Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 '000 лв.
Нетекущи		
Задължения за обезщетения по Кодекса на труда	248	239
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	248	239
Текущи		
Задължения за заплати	728	782
Задължения за осигуровки	143	141
Депонирани възнаграждения	1	11
Задължения компенсируеми отпуски	485	401
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	1 357	1 335
Пенсионни и други задължения към персонала	1 605	1 574

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2023г. Задълженията към персонала са възникнали главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски към датата на отчета за финансово състояние, пенсионни плащания, задължения за заплати и осигуровки за месец декември на отчетната година.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер от две до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа. Провизиите за пенсиониране са изчислени от външен лицензиран оценител. Използваният лихвен процент за дисконтиране е 4,03% (2022 г.: 1.85%). Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през текущата година са представени, както следва:

	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 '000 лв.
Настояща стойност на задължението	239	258
Разходи за текущ стаж	18	38
Непризнати актюерски печалби/(загуби)	(9)	(57)
Задължения в края на годината	248	239

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

18. Задължения по презастрахователни договори

	31.12.2023	31.12.2022
	'000 лв.	'000 лв.
ПОП – Премии по линии бизнес	189	-
Имуществено	29	-
Обща гражданска отговорност	160	-
Задължения по презастрахователни договори	189	-

19. Задължения за данъци върху дохода

	31.12.2023	31.12.2022
	'000 лв.	'000 лв.
Задължения за корпоративен данък	39	135
Задължения за данъци върху дохода	39	135

20. Търговски и други задължения

	31.12.2023	31.12.2022
	'000 лв.	'000 лв.
Задължения към Гаранционен фонд	6 262	4 996
Задължения към доставчици и други задължения	3 261	3 291
Данъчни задължения	1 167	1 020
Търговски и други задължения	10 690	9 307

21. Застрахователен приход

	2023г.	2022г.
	'000 лв.	'000 лв.
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	135 479	134 020
Оказване на помощ	2 342	1 486
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	37 115	32 338
Кредитно и гаранционно застраховане	416	181
Разни финансови загуби	203	182
Застраховане във връзка със защита на доходите	650	586
Морско, авиационно и транспортно застраховане	285	1 475
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	2 580	2 526
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	1 172	977
Общо по линии бизнес	180 242	173 771
Застрахователни административни услуги	256	-
Общо застрахователен приход	180 498	173 771

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

22. Резултат от закупени презастрахователни договори

Нетни приходи (разходи) от закупени презастрахователни договори	2023г.	2022г.
	'000 лв.	'000 лв.
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	11 644	36 545
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	(956)	(543)
Застраховане във връзка със защита на доходите	(32)	-
Морско, авиационно и транспортно застраховане	(202)	(4 052)
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	1 221	(41)
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	(545)	(210)
Общо	11 130	31 699

Дружеството е сключило квотен clean-cut договор по застраховките „Гражданска отговорност“ и „Автокасco“, където 70% от риска и респективно премините се прехвърлят към презастраховател.

Резултат от застрахователни услуги – закупено презастраховане	2023г.	2022г.
	'000 лв.	'000 лв.
Очаквани цедирани премии - закупено презастраховане	(80 472)	(81 204)
Цедирани щети – закупено презастраховане	38 420	36 903
Промяна в ПВЩ/АВЩ - закупено презастраховане	53 182	76 000
Общо	11 130	31 699

23. Разходи по застрахователни услуги

	2023	2022
	'000 лв.	'000 лв.
Платени щети	50 306	48 672
Промяна в ПВЩ/АВЩ	73 688	91 815
Амортизация на аквизиционни разходи	47 527	45 522
Административни разходи	18 574	14 325
Разходи по застрахователни услуги	190 095	200 334

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

През 2023 г. и 2022 г. /преизчислени/ са извършени следните застрахователни разходи по линии бизнес, без административните разходи:

	2023	2022
	'000 лв.	'000 лв.
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	133 757	157 245
Оказване на помощ	1 664	526
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	31 864	26 313
Кредитно и гаранционно застраховане	113	24
Разни финансови загуби	86	49
Застраховане във връзка със защита на доходите	435	149
Морско, авиационно и транспортно застраховане	(6)	297
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	3 304	1 023
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	304	384
Застрахователни разходи, без административни	171 521	186 010

24. Застрахователни финансови разходи

За 2023г.

	Финансови разходи по издадени застр. договори	Финансови приходи по държани презастр. договори	Нетни застр. финансови разходи
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	(11 349)	9 786	(1 563)
Оказване на помощ	(4)	-	(4)
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	(217)	106	(111)
Кредитно и гаранционно застраховане	(1)	-	(1)
Разни финансови загуби	(4)	-	(4)
Застраховане във връзка със защита на доходите	(5)	3	(2)
Морско, авиационно и транспортно застраховане	(11)	-	(11)
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	(17)	-	(17)
Общо	(11 608)	9 895	(1 713)

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

За 2022г.

	Финансови разходи по издадени презастр. договори	Финансови приходи по държани застрахователни договори	Нетни застр. финансови (разходи)/приходи
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	(16 455)	19 307	2 852
Оказване на помощ	-	3	3
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	(107)	215	108
Кредитно и гаранционно застраховане	-	1	1
Разни финансови загуби	-	3	3
Застраховане във връзка със защита на доходите	(4)	5	1
Морско, авиационно и транспортно застраховане	-	11	11
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	-	19	19
Общо	(16 566)	19 564	2 998

25. Приходи от лихви, изчислени по метода на ефективната лихва

	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Приходи от лихви	809	853
Приходи от лихви	809	853

26. Нетна печалба/(загуба) от инвестиции, оценени по ССПЗ

	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Печалба от промяна в справедливата стойност на финансовите активи държани за търгуване	710	194
Загуба от промяна в справедливата стойност на финансовите активи държани за търгуване	(1 736)	(725)
Общо	(1 026)	(531)

27. Нетни загуби от обезценка

	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Отписани вземания по дела и регреси	-	(861)
Приходи от възстановени обезценки на вземания	-	177
Други	(16)	92
Общо	(16)	(592)

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

28. Нетна печалба от инвестиции – инвестиционни имоти, участия и акции

	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Приходи от наеми	98	94
Разходи за инвестиционни имоти	(26)	-
Преоценки на инвестиционни имоти	-	641
Приходи от покупко-продажба на акции	504	-
Приходи от участия	50	-
Общо	626	735

През 2023 г. дружеството е начислило суми за одит услуги, предоставяни от регистрираните одитори за задължителен съвместен финансов одит към „АТА Консулт“ ООД в размер на 26 хил. лева и към „Ейч Ел Би България“ ООД в размер на 210 хил. лева без ДДС. Допълнително през отчетния период със съвместните одитори е договорено да извършат и договорени процедури за проверка и заверка на образците с годишни количествени данни по чл. 304, параграф 1, буква „г“ от Регламент (ЕС) 2015/35. Възнаграждението по тези договорени процедури esocind включено в оповестената по-горе сума.

През годината съвместните одитори не са предоставяли данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита, извън описаните по-горе. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

29. Други приходи

	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Приходи от новозаведени дела и регреси	4 151	-
Приходи от продажба на активи	24	-
Други приходи	87	-
Валутно курсови приходи (нетно)	-	1 582
Други приходи	4 262	1 582

30. Други финансови разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Валутно курсови разлики (нетно)	(1 057)	-
Разходи за лихви	(342)	(315)
Други разходи	(2 174)	-
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(551)	-
Загуби от сделки с финансови активи	-	(90)
Финансови разходи	(4 124)	(405)

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

31. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10% (2022 г.: 10%), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Печалба за периода преди данъци	351	913
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	(35)	(91)
Данъчен ефект		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане	832	(167)
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели	(836)	109
Текущ разход за данък	(39)	(149)
Отсрочен данъчен приход, в резултат от:		
-възникване или обратно проявление на данъчни временни разлики	(44)	28
Действителен приход/разход за данък, нетно	(83)	(121)

32. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството включват неговите собственици-акционери и ключовия управленски персонал, както и свързаните с тях дружества и лица.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикайно се уреждат по банков път.

33.1. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите и Изпълнителните директори. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	2 286	1 454
Разходи за социални осигуровки	8	8
Общо краткосрочни възнаграждения	2 294	1 462

Сделките с ключов управленски персонал са посочени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Административни разходи“.

През 2023 г. миноритарен акционер е предоставил правни услуги на Дружеството в размер на 7 008 хил. лева с вкл. ДДС (2022 г.: 3 233 хил. лв. с вкл. ДДС). Към края на отчетния периода дружеството има задължения към него в размер на 190 хил. лв.

33. Безналични сделки

През 2023 г. Дружеството няма извършени безналични сделки, освен една сделка по замяна на акции на стойност 15 337 хил. щатски долара, при която акции притежавани от Дружеството са заменени с други акции.

34. Условни активи и условни пасиви

В нормалния ход на застрахователния бизнес на Дружеството възникват съдебни спорове и иски. Според неговото ръководство разходите за уреждане на претенциите по тези спорове няма да окажат съществено влияние върху финансовото състояние и бъдещите парични потоци на дружеството,

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

тъй като основната част от тях се счита, че вече е провизирана при заделянето на техническите резерви.

Дружеството е учредило банкова гаранция в полза на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (НББАЗ), съгласно изискванията на Устава на бюрото в размер на 600 хил. евро със срок до 25 март 2029 г. За обезпечение на банковата гаранция е учреден залог върху паричните средства по банкова сметка на дружеството в Юробанк България АД.

Към 31 декември 2023 г. Дружеството има съдебни и присъдени вземания в размер на 8 157 хил. лева. Оценката на адвокатите и юристите на Дружеството е, че съществува висока вероятност за събиране на тези суми, поради което ръководството на Дружеството не е признало загуба от обезценка на същите за отчетния период.

35. Рискове, свързани със застрахователната дейност и притежаваните финансови инструменти

а. Политика на ръководството по отношение управление на застрахователния риск

Дружеството е изложено и на застрахователен риск. Това е риска от настъпване на застрахователни събития в резултат на притежавания портфейл от застрахователни договори, при което размера на щетите и на дължимите за тях обезщетения е по-голям от размера на заделените застрахователни резерви на дружеството. Това на свой ред зависи от честотата, с която възникват застрахователните събития, вида на застрахователния портфейл на дружеството и размера на застрахователните обезщетения. За смекчаване на този риск дружеството се стреми да прави относително равномерно разпределение на застрахователните договори, както и да анализира различните видове застрахователен риск, като това намира отражение в Общите условия по застрахователните договори, които ЗД „БУЛ ИНС“ АД сключва. Отделно Дружеството презастрахова част от своя застрахователен риск, като при избора на презастрахователен договор се съобразява от една страна с размера на самозадържане и вида на презастрахователния договор и спецификите на предлаганите застраховки.

Независимо от това, че ЗД „БУЛ ИНС“ АД сключва презастрахователни договори, евентуалните приходи от частта „дял на презастрахователя“ в обезщетенията не се прехвърля върху застрахованите лица. В този случай ЗД „БУЛ ИНС“ АД се излага на кредитен риск до размера на задълженията, които Дружеството следва да покрие съгласно презастрахователния договор. Поради тази причина, Дружеството прилага строги правила за избор на презастраховател, като вниманието пада върху презастрахователи с висок кредитен рейтинг.

Конкретните мерки за управление на застрахователен риск отчитат определянето на застрахователни лимити, процедури за одобряване на транзакции, включително и нови продукти или такива, които надвишават предварително определените лимити, методи за ценообразуване, както и централизирано управление на презастраховането. ЗД „БУЛ ИНС“ АД използва различни методи за оценяване и контрол на застрахователния риск, както по отношение на индивидуалните видове риск, така и по отношение на общите рискове.

Дружеството следва и Правилата за оценяване на собствения риск и платежоспособността, приети от Съвета на директорите на 29 декември 2014 г. в съответствие с изискванията на Директивата Платежоспособност II.

Предприетата от Дружеството оценка на платежоспособността към края на всяко тримесечие обхваща всички материални рискове, пред които същото е изправено, без значение дали същите произхождат от основната му застрахователна дейност или управлението на инвестиционния му портфейл.

През 2023 и 2022 г. Дружеството използва софтуер на CleverSoft за оценяването на собствения риск и платежоспособността, в това число и за изготвянето на годишните образци за количествена оценка, които са част от годишното отчитане на Дружеството, съгласно нормативните изисквания в страната.

Основните рискове, на които Дружеството е изложено, наблюдават се и се измерват са:

- Застрахователен;
- Пазарен;

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Операционен;
- Други.

Политика на ръководството по отношение управление на застрахователния риск

Основно застрахователния риск (наричан също подписвачески) влияе върху капиталовото изискване, посредством премията и резервите, предсрочното прекратяване на полиците и риска от случване на застрахователни събития с катастрофичен характер. Същите три фактора формират трите основни категории на подписваческия риск по общо застраховане или три основни капиталови изисквания, във връзка с:

- рискът, свързан с премии и резерви;
- рискът от предсрочно прекратяване;
- катастрофичният риск.

Докато основна част от капиталовото изискване във връзка със застрахователния (подписвачески) риск е в следствие влиянието на риска, свързан с премии и резерви, рискът от предсрочно прекратяване на полиците в общото застраховане и катастрофичният риск са с незначителна стойност. Последното се държи на консервативната презастрахователна програма, която Дружеството следва.

Като най-силно влияещ върху капиталовото изискване за платежоспособност, рискът, свързан с премии и резерви, произтича от възможността премийният резерв на Дружеството да не е достатъчен да посрещне очакваните бъдещи щети и разходите по вече сключените договори. Застрахователният риск намира отражение и в процеса на уреждане на щетите и заделянето на резервите.

Основните фактори, от които зависи положителния финансов резултат на Дружеството са квотата на щетимост, квотата на разходите и дохода от инвестиции.

Важно значение при управлението на застрахователния риск има и политиката за презастраховане на дружеството, чрез която допълнително се гарантира неговата финансова стабилност и максимална защита на интересите на застрахованите лица при евентуално възникване на застрахователни събития, които носят риск от чувствителни загуби в резултат от настъпване на единични застрахователни събития и от такива с катастрофичен характер.

Стрес-тестове и анализ на чувствителността на капиталовото изискване за платежоспособност

В частта стрес-тестове и анализ на чувствителността на капиталовото изискване за платежоспособност се представят различни сценарии на изследване влиянието на конкретни компоненти и показатели върху капиталовата адекватност на Дружеството. Следващата таблица показва чувствителността на покритието на КИП спрямо компонентите, съставляващи собствените средства и основните категории рискове, които собствените средства покриват:

Капиталово изискване за платежоспособност					Покритие на КИП
Пазарен риск	Риск от неизпълнение	Подписвачески риск (ЗЗ)	Подписвачески риск (ОЗ)	Операционен риск	
1%	1%	1%	1%		-1,21%
1%			1%		6,78%
1%	1%				7,26%
			1%		7,17%
1%					7,44%
	1%		1%		6,99%
				1%	-0,31%
	1%				8,41%

Тества се как ще се промени капиталовото изискване за платежоспособност (в процентно съотношение) при увеличение с един процент на даден компонент на собствените средства или основните рискове.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Най-силно (негативно) влияние имат пазарния риск, риска от неизпълнение и подписваческия риск в общото застраховане (тъй като в него се разполага основната и единствената дейност на Дружеството).

При разглеждане на ситуация с комбинация от фактори, може да се проследи, че съвкупната промяна в дадена категория показатели, били те компоненти на собствените средства (с изключение на преоценъчния резерв) или категориите рискове, довежда единствено до мултиплициране ефекта на същите фактори поотделно.

6. Презастрахователна стратегия

Дружеството презастрахова част от рисковете си с цел да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Всички договори за факултативно презастраховане са предварително одобрени от страна на ръководството. Преди да се сключи презастрахователен договор Дружеството анализира кредитния рейтинг на съответните презастрахователи. Избират се презастрахователи с висок кредитен рейтинг.

Дружеството анализира периодично текущото финансово състояние на презастрахователите, с които има сключени презастрахователни ангажменти.

Дружеството сключва презастрахователни ангажменти с различни презастрахователи с висок кредитен рейтинг, за да контролира излагането на загуби в резултат на едно застрахователно събитие.

в. Процес на уреждане на щети

Таблицата за щетимост и по-конкретно съответния процент на квотата на щетимост дава възможност да се получи по-точна представа за развитието на риска през отчетните периоди:

Вид застраховка	2022		2023	
	Нетен	Брутен	Нетен	Брутен
Застраховане във връзка със защита на доходите	2,98%	2,98%	16,64%	15,85%
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	15,32%	44,66%	36,01%	47,71%
Морско, авиационно и транспортно застраховане	0,00%	-9,33%	24,95%	22,14%
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	20,83%	17,92%	38,79%	91,68%
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	61,78%	83,77%	52,42%	73,00%
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	15,96%	12,54%	9,40%	7,65%
Кредитно и гаранционно застраховане	0,89%	0,89%	0,40%	0,40%
Разни финансови загуби	1,57%	1,57%	0,67%	0,67%
Оказване на помощ	12,15%	12,15%	12,76%	12,76%
Общо	50,32%	73,50%	46,42%	66,66%

Сравнявайки годишните квоти – за 2022 г. и за 2023 г. се вижда, че има намаление на щетимостта в брутно и нетно изражение.

Годишен финансов отчет

31 декември 2023 г.

Следващата таблица показва средния размер на платените щети по видове застраховки:

Вид застраховка	2023 г.			2022 г.			2021 г.		
	Брой искове	Изплатена сума	Средна сума на щета	Брой искове	Изплатена сума	Средна сума на щета	Брой искове	Изплатена сума	Средна сума на щета
	брой	лева	лева	брой	лева	лева	брой	лева	лева
Застраховане във връзка със защита на доходите	55	102 841	1 870	41	6 407	156	37	145 549	3 934
Друго застраховане във връзка с моторни превозни средства	22 120	19 875 147	899	20 720	18 156 209	876	20 029	14 965 027	747
Морско, авиационно и транспортно застраховане	-	-	-	-	-	-	1	129	129
Имуществено застраховане срещу пожар и други бедствия	218	2 272 141	10 423	193	284 457	1 474	225	399 819	1 777
Застраховане на гражданска отговорност във връзка с моторни превозни средства	24 410	85 118 604	3 487	22 107	81 168 820	3 672	23 969	82 706 664	3 451
Застраховане във връзка с обща гражданска отговорност	2	2 876	1 438	8	51 002	6 375	5	92 517	18 503
Кредитно и гаранционно застраховане	-	-	-	1	2 612	2 612	2	3 946	1 973
Разни финансови загуби	-	-	-	1	1 780	1 780	3	45 676	15 225
Оказване на помощ	150	118 539	790	50	54 069	1 081	41	24 969	609
Общо	46 955	107 490 148	2 289	43 121	99 725 356	2 313	44 312	98 384 296	2 220

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Реалните плащания на щети се сравняват с предишни оценки на недисконтираните щети в оповестяването за развитието на щетите по-долу, брутно от презастраховане към 31 декември 2023 г.

Период	Година на застрахователното събитие					Общо
	2019	2020	2021	2022	2023	
Оценка на крайните щети (брутно от презастраховане, недисконтирани)						
В края на годината на събитие	17 178	14 370	18 194	21 611	24 433	95 786
след 1 година	20 716	18 603	21 435	31 667		92 422
след 2 години	14 871	12 614	13 086			40 572
след 3 години	13 299	14 710				28 009
след 4 години	6 163					6 163
Натрупани брутни щети и други директно изплатени разходи	72 228	60 297	52 716	53 278	24 433	262 952
Брутни натрупани пасиви за щети - години на събитие от 2019 до 2023	184 395	208 784	231 836	284 772	304 445	
Брутни натрупани пасиви за щети - предходни години на събитие						
Ефект от дисконтирането				-18 103	-13 680	
Ефект на маржа за рисков коригиране на нефинансовия риск						
Брутно ПВЦ за сключени договори	184 395	208 784	231 836	266 669	290 765	

Дружеството предоставя информация за развитието на брутните и нетни щети за текущия отчетен период, както и за пет години назад. Дружеството счита, че няма значителна несигурност относно щетите, които са възникнали преди повече от пет години преди отчетния период.

г. Политика на ръководството по отношение управление на рискове, свързани с финансови инструменти

Съгласно изискванията на Кодекса за застраховането Дружеството следва да инвестира застрахователните си резерви в активи и в съответствие с утвърдени лимити, съобразени с изискванията на застрахователното законодателство. Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на различни видове финансов риск, най-значимите от които са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Дружеството е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните.

Спецификата при управлението на финансовия портфейл на Дружеството извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството. За избягване на риска от концентрация в определени финансови инструменти дружеството се стреми да спазва заложените ограничения за инвестиране на застрахователните резерви спрямо определен икономически сектор, икономическа структура или емитент. Освен това през текущия и предходен отчетен период Дружеството не е ползвало хеджиращи инструменти предвид характера, структурата и обема на поддържания инвестиционен портфейл.

Валутен риск

Дружеството е изложено на валутен риск при сключването на сделки в чуждестранна валута.

Към датата на приемане на настоящия финансов отчет, България продължава да има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск. Такъв риск би възникнал при

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583 лв., за което Дружеството не разполага с информация.

За да намали валутния риск, Дружеството следи паричните потоци, които не са в български лева. Политиката по управление на валутния риск е да не се извършват значителни операции и да не се поддържат отворени позиции в чуждестранна валута, различна от евро.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута с променлив валутен курс (щатски долар) и са преизчислени в български лева към датата на финансовия отчет, са както следва:

	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 '000 лв.
Финансови активи		
Инвестиции в акции, отчитани по ССПЗ	-	28 127
Парични средства	141	146
Излагане на валутен риск	<u>141</u>	<u>28 273</u>

В таблицата се приема, че процентното увеличение/намаление към 31 декември 2023 г. на курса на българския лев спрямо щатския долар е +2/-2 %. Тези проценти са определени на база на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на инвестициите на Дружеството във финансови инструменти в чуждестранна валута, държани към края на периода.

	31.12.2023 '000 лв.	31.12.2022 '000 лв.
При спад на курса с 2%	(3)	(565)
При увеличение на курса с 2%	3	565

Лихвен риск

Дружеството не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите на Дружеството не са изложени на лихвен риск.

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с бизнес стратегиите на Дружеството. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Дружеството спрямо промени в лихвените равнища.

Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути.

31 декември 2023 г.	Лихвоносни '000 лв.	Безлихвени '000 лв.	Общо '000 лв.
Парични средства в каса и банка	-	15 638	15 638
Банкови депозити	15 518	8	15 526
Корпоративни облигации - нелиствани	47 682	-	47 682
Акции - нелиствани	-	3	3
Правителствени облигации	5 930	-	5 930
Инвестиции в ДЦК, отчитани по амортиз. стойност	2 595	-	2 595
Инвестиции в дялове в други предприятия	-	2 960	2 960
	<u>71 725</u>	<u>18 609</u>	<u>90 334</u>

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

31 декември 2022 г.	Лихвоносни '000 лв.	Безлихвени '000 лв.	Общо '000 лв.
Парични средства в каса и банка	-	14 590	14 590
Банкови депозити	13 712	609	14 321
Корпоративни облигации - нелиствани	21 177	-	21 177
Акции - нелиствани	-	28 127	28 127
Правителствени облигации	5 310	-	5 310
Инвестиции в ДЦК, отчитани по амортиз. стойност	2 805	-	2 805
Инвестиции в дялове в други предприятия	-	2 956	2 956
	43 004	46 282	89 286

Ценови риск

Основният ценови риск, на който е изложено Дружеството е свързан с инвестициите в капиталови ценни книжа. Справедливата стойност на тези финансови инструменти се влияе от промени в пазарните равнища на съответните ценни книжа, което от своя страна рефлектира върху доходността на Дружеството.

Анализът на чувствителността се основава на анализ на дневното и годишно стандартно отклонение на Дружеството съпоставен с дневното и годишно стандартно отклонение на доходността на инвестиция в основния борсов индекс SOFIX.

Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други. По отношение на кредитния риск от „Вземания по застрахователни и презастрахователни договори“, който е свързан с неплащане на премията или вноските по полици, дружеството е въвело политика за автоматично прекратяване на полиците в просрочие.

Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2023 '000 лв.	2022 '000 лв.
Групи финансови активи (балансови стойности)		
Финансови активи, отчитани по ССПЗ	53 616	54 614
Финансови активи, отчитани по амортиз. стойност	2 595	2 805
Финансови активи в дялове в други предприятия	2 960	2 956
Банкови депозити	15 518	14 321
Търговски и други вземания	17 478	13 567
Пари и парични средства	15 638	14 590
	107 805	102 853

Ръководството на Дружеството счита, че всички горепосочени финансови активи, които не са обезценявани през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка, включително и тези, които са с настъпил падеж.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висок кредитния рейтинг.

Анализ на ликвиден риск

Това е риска, свързан с вероятността от настъпване на затруднения за Дружеството при погасяване на неговите текущи задължения в момента на падежирането им, както и риска, свързан със евентуални загуби от неотложна предварителна продажба на дългосрочни инвестиции.

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Дружеството, като се предприемат и активни действия като поддържане на краткосрочни депозити до 3 месеца.

Върху ликвидността на Дружеството се извършва ежедневно наблюдение на изходящите и входящи парични потоци.

При констатиране на ликвидни проблеми е изградена процедура по уведомяване на заинтересованите лица – лицето, отговорно за управлението на риска и Съвета на директорите.

От започване на дейността на Дружеството не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период Дружеството не е ползвало външни източници за осигуряване на ликвидни средства, като е изпълнявало своите текущи задължения в срок.

36. Определяне на справедлива стойност

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви, търгувани на активни пазари е базирана на пазарни котировки към последна дата на търгуване за годината. Финансов актив се счита за търгуван на активен пазар, ако пазарните котировки са налични от борси, дилъри, брокери и т.н., тези цени се представят като реални и редовно осъществявани пазарни сделки.

Справедливата стойност на финансови активи, които не се търгуват на активен пазар се определя чрез използване на различни техники за оценяване, определени в МСФО 13 и приемливи, съгласно изискванията в Наредба № 53 на КФН. Дружеството използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината.

Дружеството е приело измененията в МСФО 7, които изискват то да класифицира оценяването по справедлива стойност чрез използване на йерархия на оценките по справедлива стойност, която отразява значимостта на входните данни, използвани при определяне на оценките. Йерархията за отчитане по справедлива стойност има следните три нива:

- Пазарни котировки от активни пазари (ниво 1);
- Входни данни, различни от пазарните котировки, използвани при ниво 1, които са наблюдавани за дадени активи директно или индиректно (ниво 2);
- Входни данни, които не са базирани на наблюдавани пазарни данни (ниво 3) - например настояща стойност на дисконтираните парични потоци.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Дружеството по видове към 31 декември 2023 г.:

31 декември 2023 г.	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 3 '000 лв.	Общо '000 лв.
Групи финансови активи			
Финансови активи, държани до падеж и за търгуване:			
Корпоративни облигажии, оценвани по ССПЗ	-	47 682	47 682
Инвестиции в акции, оценвани по ССПЗ	-	3	3
ДЦК, оценвани по ССПЗ	5 930	-	5 930
ДЦК, по амортизирана стойност	2 595	-	2 595
Финансови активи в дялове в други предприятия:			
Финансови активи в дялове в други предприятия:	-	2 960	2 960
	8 525	50 645	59 170

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Дружеството по видове към 31 декември 2022 г.:

31 декември 2022 г.	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 3 '000 лв.	Общо '000 лв.
Групи финансови активи			
Финансови активи, държани до падеж и за търгуване:			
Корпоративни облигажии, оценвани по ССПЗ	-	21 177	21 177
Инвестиции в акции, оценвани по ССПЗ	-	28 127	28 127
ДЦК, оценвани по ССПЗ	5 310	-	5 310
ДЦК, по амортизирана стойност	2 805	-	2 805
Финансови активи в дялове в други предприятия:			
Финансови активи в дялове в други предприятия:	-	2 956	2 956
	8 115	52 260	60 375

37. Политика и процедура за управление на капитала

Целите на Дружеството по отношение управлението на капитала са:

- Постигане на доходност съразмерна с поемането на минимален риск от инвестиране на застрахователните средства, за да се осигури максимална сигурност на застрахованите лица при реализиране на застрахователно събитие;
- Поддържане на висока ликвидност;
- Адекватно съотношение между вложените парични средства в ценни книжа и паричните инструменти;
- Осигуряване способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие;
- Осигуряване адекватна рентабилност за акционерите, като определя цената на застрахователните продукти в съответствие с нивото на риска.

Годишен финансов отчет
31 декември 2023 г.

38. Събития след края на отчетния период

Не са настъпили значими коригиращи или некоригиращи събития, между датата на съставяне на финансовия отчет и датата на неговото одобрение за публикуване

39. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2023 г. (включително сравнителната информация за 2022 г.) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 12 юни 2024 г.